

STAN SANITARNY

NA TERENIE
MIASTA RYBNIKA
2025 ROK

CHRONIMY ZDROWIE
Z MYŚLĄ O PRZYSZŁOŚCI

PSSE RYBNIK

SPIS TREŚCI

STRONA:

❖ Działania w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego	4
❖ Zapobieganie oraz zwalczanie zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi.....	6
❖ Szczepienia ochronne	11
❖ Stan sanitarny w podmiotach wykonujących działalność leczniczą	14
❖ Bezpieczeństwo wody	17
❖ Stan sanitarny urządzeń i obiektów użyteczności publicznej	23
❖ Bezpieczeństwo żywności i żywienia	27
❖ Warunki higieniczno-sanitarne placówek oświatowych, wychowawczych i wypoczynku	39
❖ Nadzór nad warunkami higieny pracy i chemikaliami.....	46
❖ Choroby zawodowe	53
❖ Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	54
❖ Promocja zdrowia i komunikacja społeczna	57

Szanowni Państwo,

W 2025r. Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rybniku posiadała w ewidencji ogółem 4500 obiektów nadzorowanych, w tym : 2430 obiektów tj. 54% zlokalizowanych było na terenie Miasta Rybnika; 1122 obiekty tj. 25% na terenie Miasta Żory i 948 obiektów tj. 21 % na terenie powiatu rybnickiego. Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rybniku ramach prowadzonego bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego jak i promocji zdrowia, przeprowadzili ogółem 4558 kontroli i wizytacji sanitarnych na terenie nadzorowanym tj. : na terenie miasta Rybnika, miasta Żory oraz powiatu rybnickiego. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku wydał ogółem 1913 decyzji administracyjnych, w tym 868 decyzji merytorycznych i 1045 decyzji płatniczych. Nałożono 122 mandaty karne na kwotę 29 750,00 złotych. Przeprowadzono 11644 wywiadów epidemiologicznych w związku ze zgłoszonymi chorobami zakaźnymi. Wykonano 4345 badań, na które złożyło się 2880 oznaczeń chemicznych, 4813 oznaczeń fizycznych oraz 1600 mikrobiologicznych. Ponadto pobrano do badań ogółem 6804 próbek (w tym próbek wody, żywności, kosmetyków i badań na nosicielstwo).

W 2025 roku w ramach Dni Otwartych Państwowej Inspekcji Sanitarnej 8 kwietnia zorganizowana została Konferencja "Bezpieczeństwo zdrowotne - wspólna odpowiedzialność", organizowana w ramach Dni Otwartych Inspekcji Sanitarnej jak również Rybnickich Dni Promocji Zdrowia. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach, a wśród zaproszonych gości pojawili się Prezydent Miasta Rybnika Piotr Kuczera oraz Inspektorzy Sanitarni województwa śląskiego. Konferencja składała się z dwóch paneli tematycznych. Pierwszy - poświęcony został roli szczepień ochronnych i obawom związanym z tym zagadnieniem. Głównym mówcą tej części był dr hab. n. med. Bogdan Michalski prof. wsm. specjalista w dziedzinie ginekologii, położnictwa i ginekologii onkologicznej, pozostałe tematy referowali Mariola Kujańska - psycholog, doradca zawodowy, certyfikowany coach, mediator, edukator MEN oraz psycholog Dominika Kukułka. Drugi panel dedykowany był wyzwaniom profilaktyki chorób psychiatrycznych, który referowali specjaliści z Klinicznego Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Rybniku. Organizatorem wydarzenia była Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rybniku, Regionalne Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej w Rybniku oraz Kliniczny Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Rybniku.

dr inż. Michał Dudek
Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny
w Rybniku

Przedstawiona ocena stanu sanitarnego została sporządzona na podstawie danych statystycznych (MZ), prowadzonych przez PSSE w Rybniku, stan na dzień 31.12.2025r.

DZIAŁANIA W RAMACH BIEŻĄCEGO I ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

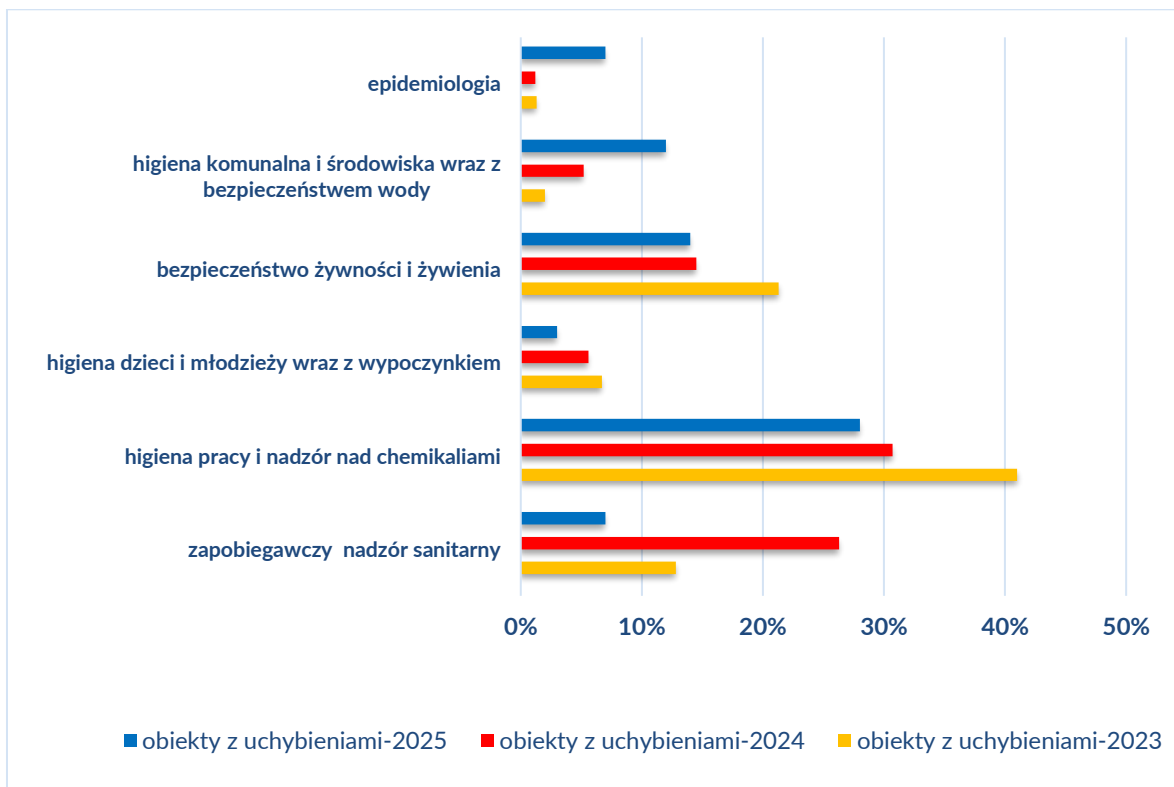
W 2025r pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rybniku znajdowało się **2430** obiektów zlokalizowanych na terenie Miasta Rybnika o **96** obiektów mniej niż w roku 2024. Skontrolowano ogółem **1146** obiektów, w **146** obiektach stwierdzono nieprawidłowości. Przeprowadzono ogółem **1580 (w tym 14 kontroli granicznych)** kontroli i wizytacji sanitarnych w związku z prowadzonym bieżącym i zapobiegawczym nadzorem sanitarnym na terenie miasta Rybnika. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku wydał ogółem **814** decyzji administracyjnych. Nałożono **52** mandaty na kwotę **10.900,00zł.** oraz **1** grzywnę w celu przymuszenia do wykonania obowiązków na kwotę **1000,00 zł.**

Działania kontrolno-represyjne w zakresie bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w latach 2021-2025

Rok	2021	2022	2023	2024	2025
Działania					
Liczba obiektów w ewidencji	2576	2584	2538	2526	2430
Liczba obiektów skontrolowanych	872	1020	1237	1249	1146
Liczba obiektów z nieprawidłowościami (%)	99 (11,4%)	158 (15,5%)	202 (16,6%)	158 (12,7%)	146 (12,7%)
Liczba kontroli/wizytacji	1176	1377	1649	1641	1580
Liczba wydanych decyzji administracyjnych	746	917	1055	923	814
Liczba nałożonych mandatów	46	73	74	65	52
Liczba nałożonych kar pieniężnych	5	1	0	0	0

W dalszym ciągu najwięcej nieprawidłowości stwierdzono w zakresie nadzoru nad warunkami higieny pracy w środowisku pracy i nadzoru nad chemikaliami, tj. w **28%** skontrolowanych obiektach (w 2024r. – 31%) oraz w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem żywności tj. w **14%** skontrolowanych obiektów (w 2025-15%). Odnotowano również wzrost obiektów z uchybieniami w zakresie bezpieczeństwa wody. Poprawie uległa liczba przeprowadzonych odbiorów w ramach zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, w których stwierdzono nieprawidłowości w realizowanych inwestycjach, tj. 7% (w 2024 r.-26%).

Odsetek obiektów ze stwierdzonymi uchybieniami w 2023-2025 roku w poszczególnych pionach nadzoru sanitarnego

ZAPOBIEGANIE ORAZ ZWALCZANIE ZAKAŻEŃ I CHOROÓB ZAKAŻNYCH U LUDZI

Zachorowania na choroby zakaźne, zakażenia, zatrucia

W 2025 roku odnotowano ogółem 4345 zachorowań (2024 r - 3691) na choroby zakaźne.

Dane dotyczące wybranych jednostek chorobowych przedstawione poniżej zostały opracowane na podstawie sprawozdań MZ-56 o zachorowaniach na choroby zakaźne, zakażenia i zatrucia oraz rejestru chorych na gruźlice.

Stan Sanitarny na terenie Miasta Rybnika w 2025 roku / Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rybniku

Lp	Jednostka chorobowa	2025 r. Liczba zachorowań/ hospitalizacji	2024 r. Liczba zachorowań/ hospitalizacji	Odnotowano w 2025r ↑ ↓↔
1	Salmoneloza- zatrucie pokarmowe	9/8	8/3	↓
2	Salmoneloza- posocznica i inne zakażenia pozajelitowe	1/1	0	↑
3	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez <i>Campylobacter</i>	1/1	0	↑
4	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe (ogółem) w tym wywołane przez <i>Clostridium difficile</i>	21/18	24/22	↓
5	Wirusowe zakażenia jelitowe (ogółem)	127/116	104/97	↑
6	Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe, o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	94/34	79/20	↑
7	Krztusiec	20/3	80/8	↓
8	Płonica (szkarlatyna)	67/1	255/3	↓
9	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pyogenes</i> , inwazyjna- róża	22/3	37/10	↓
10	Kiła	28/4	17/7	↑
11	Rzeżączka	2/0	1/0	↑
12	Borelioza	129/0	129/0	↔
13	Listerioza	1/1	0	↑
14	Ospa wietrzna	282/0	994/3	↓
	Wirusowe zapalenie wątroby typu A	1/1	1/1	↔
15	Wirusowe zapalenie wątroby typu B	12/1	19/3	↓
16	Wirusowe zapalenie wątroby typu C	14/1	9/3	↑
17	Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	3/0	5/0	↓
18	Choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna	6/6	5/5	↑
19	AIDS	2/2	0	↑
20	HIV	4/2	5/1	↓
21	Gruźlica	26	19	↑
22	COVID-19	968/30	825/5	↑
23	Zakażenie wirusem RSV	171/32	48/25	↑
24	Grypa potwierdzona wynikiem szybkiego testu antygenowego	2124/61	848/21	↑

W 2025 r. sześć osób zostało zarejestrowanych jako nosiciele pałeczek Salmonella (serotypy – Salmonella enteritidis, Salmonella stanley, Salmonella typhimurium).

W 2025 r. na terenie miasta Rybnik 46 osób zostało narażonych na wściekliwość, z tego 20 osób decyzją lekarza specjalisty zostało poddanych szczepieniu przeciw wścieklicznie.

W porównaniu do roku 2024 odnotowano znaczny spadek zachorowań na krztusiec oraz choroby wieku dziecięcego jak płońca i ospa wietrzna. Odnotowano wzrost zgłoszonych zachorowań na wirusowe zakażenia jelitowe oraz biegunkę i zapalenia żołądkowo-jelitowe. Największy wzrost dotyczy grypy potwierdzonej wynikiem szybkiego testu antygenowego (wzrost o 1276 przypadków) oraz zakażeń wirusem RSV (wzrost o 123 przypadki).

Zachorowania na RSV oraz grypę w latach 2023-2025

Rok	2023	2024	2025
RSV	10	48	171
Grypa	132	848	2124

Tabela 1 - liczba zachorowań na grypę oraz ilość hospitalizacji w przedziałach wiekowych.

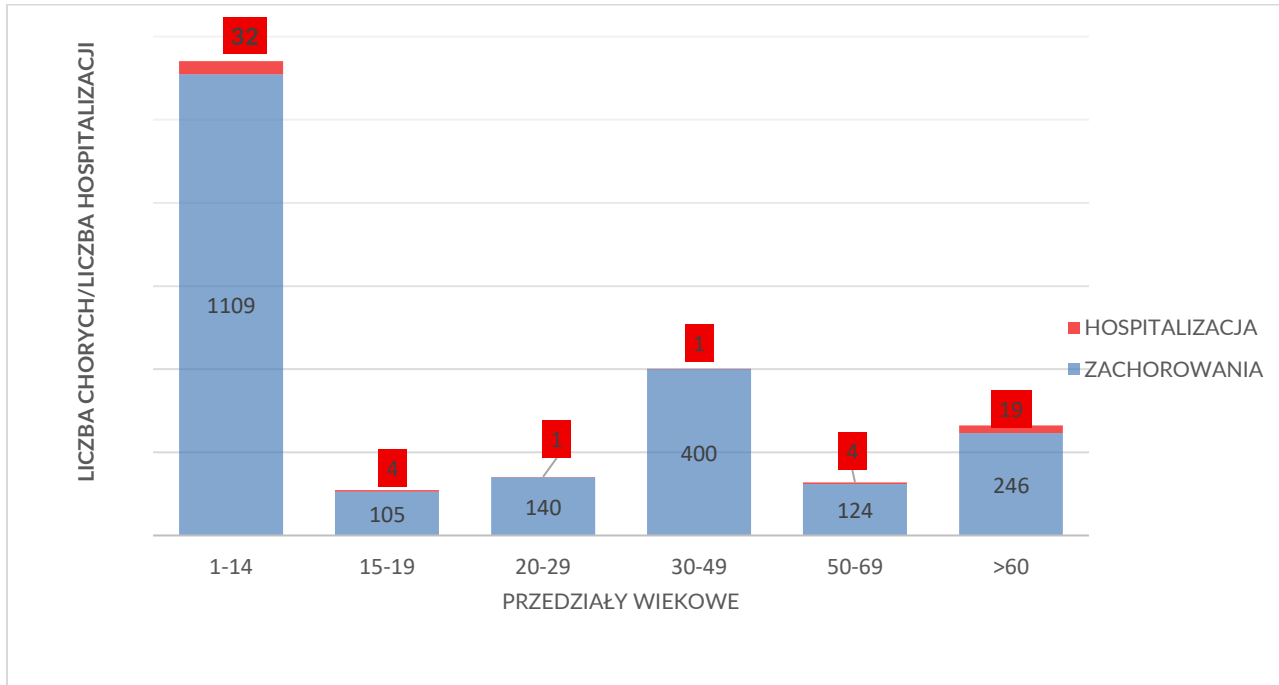

Tabela2- liczba zachorowań na zakażenie wirusem RSV oraz ilość hospitalizacji w przedziałach wiekowych.

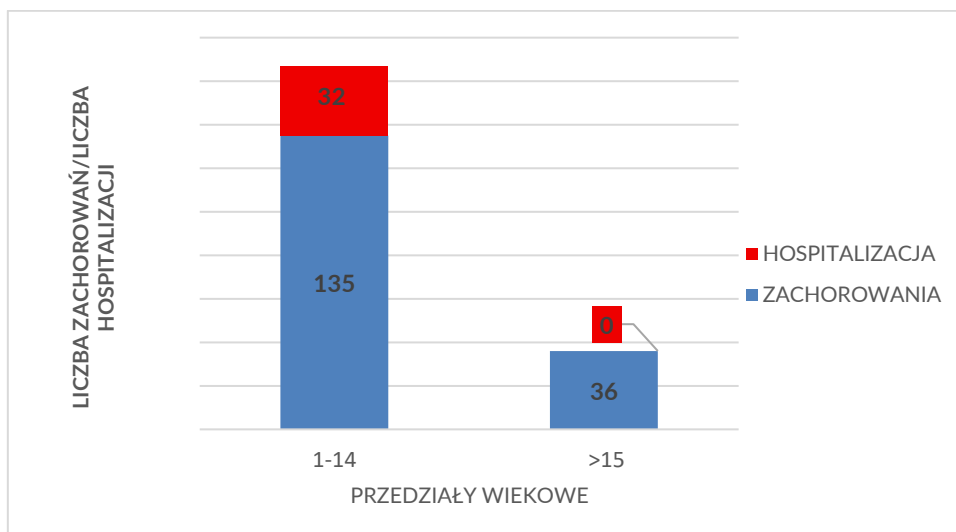
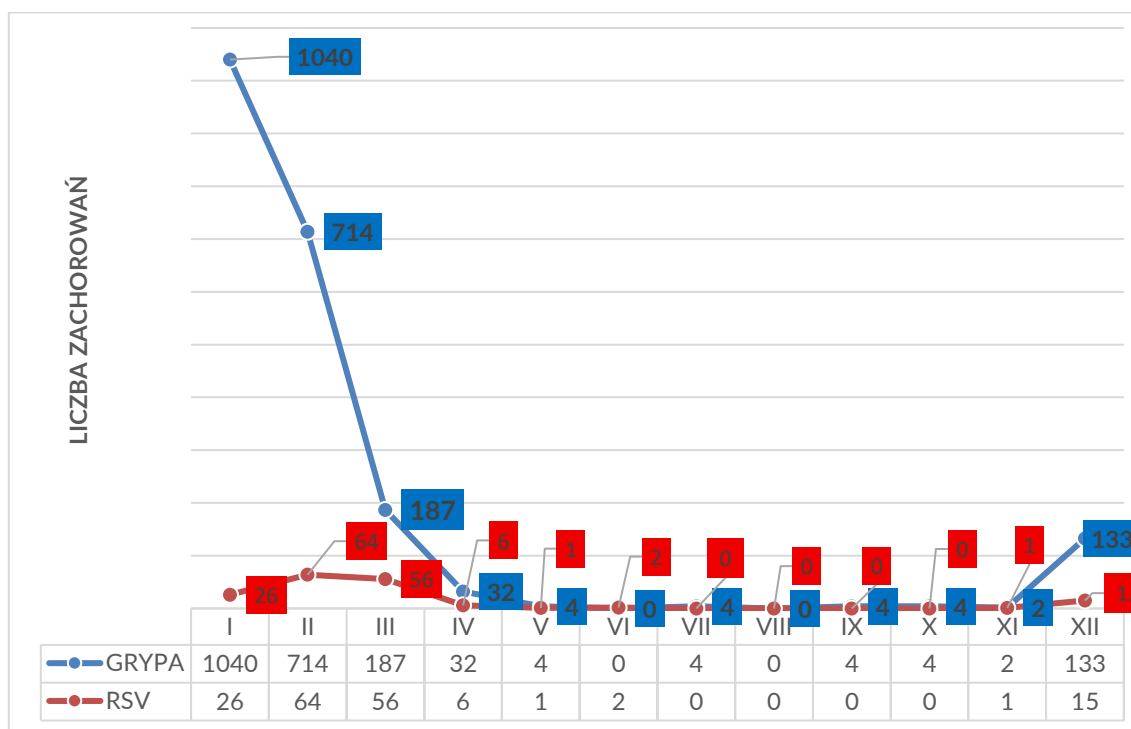

Tabela 3- zachorowania na gripę i RSV w 2025 roku- sezonowość.

Sezonowość zachorowań na gripę rozpoczyna się na przełomie jesieni i zimy, a szczyt zachorowań przypada na miesiące od stycznia do lutego. Podobna sytuacja ma miejsce w przypadku zakażeń wirusem RSV. W tym okresie liczba zachorowań wzrasta, a w okresie wiosenno-letnim znacząco maleje.

W przypadku grypy hospitalizacje dotyczą osób w każdym przedziale wiekowym, ale w przypadku zakażeń wirusem RSV wszystkie hospitalizacje dotyczyły dzieci do 14 roku życia.

Ogniska epidemiczne

W 2025 r. wystąpiło ogółem 7 ognisk epidemiczne w podmiotach wykonujących działalność leczniczą:

- 5 ognisk odnotowano w SPZOZ Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym nr 3 w Rybniku dotyczyły zwiększonej liczby zachorowań na grypę i COVID-19,
- 2 w Klinicznym Szpitalu Psychiatryczny w Rybniku gdzie odnotowano ogniska wywołane wirusem grypy .

Szpitala stosowały się do procedur, zaleceń oraz szybko podejmowały czynności mające na celu przecięcie drogi szerzenia się zakażenia.

W 2025 r. na terenie miasta Rybnika nie odnotowano ogniska choroby przenoszonej drogą pokarmową.

SZCZEPIENIA OCHRONNE

W 2025 roku pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rybniku znajdowało się 36 punktów szczepień w podmiotach wykonujących działalność leczniczą.

Przeprowadzono 51 kontroli sanitarnych w zakresie dokumentacji i wykonywania szczepień ochronnych.

Podczas kontroli planowanych w jednym punkcie szczepień stwierdzono nieprawidłowość tj. - brak wykonywania bezpłatnym preparatem szczepionkowym pobranym z Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rybniku „obowiązkowych szczepień poekspozycyjnych” przeciw tężcowi osób zranionych, narażonych na zakażenie. W związku z powyższym zostało wszczęte postępowanie administracyjne. Wydano decyzję merytoryczną. Przeprowadzono kontrolę sprawdzającą, stwierdzającą wykonanie nieprawidłowości ujętych w decyzji.

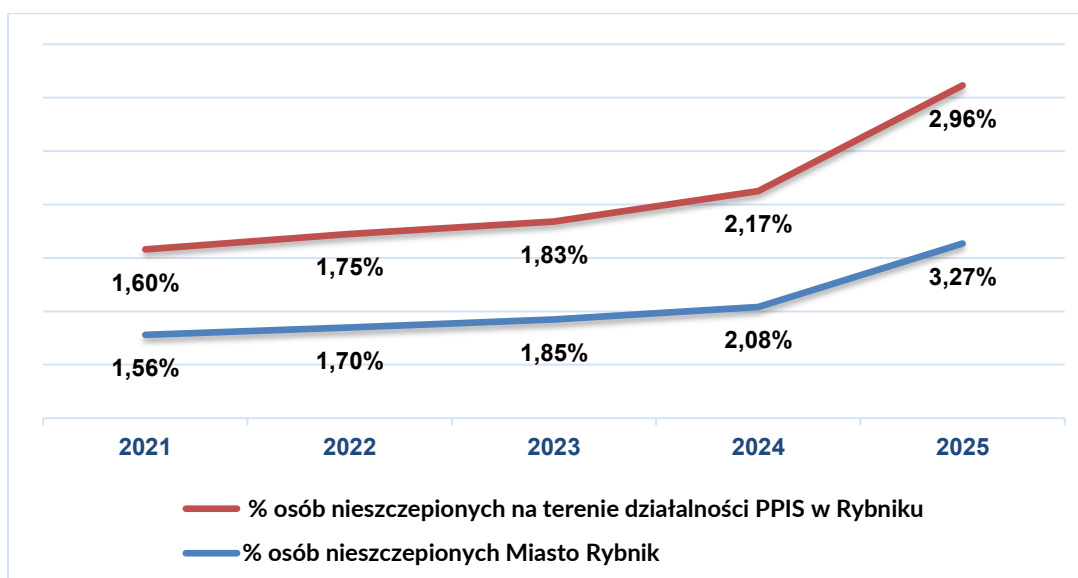
Na nadzorowanym terenie odnotowuje się ciągły wzrost przypadków niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych - na koniec roku 2025 lekarze sprawujący profilaktyczną opiekę zdrowotną nad osobą małoletnią przekazali państwowemu powiatowemu inspektorowi sanitarnemu, właściwemu dla miejsca udzielania świadczeń opieki zdrowotnej „raport o przypadkach niewykonania obowiązkowych szczepień ochronnych”, w którym wykazali 762 osób małoletnich objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi, które nie były poddane lekarskiemu badaniu kwalifikacyjnemu albo u których nie zostały przeprowadzone obowiązkowe szczepienia ochronne, mimo niestwierdzenia u nich

przeciwwskazań do szczepienia.

Do osób „uchylających się od obowiązku szczepień ochronnych” wysłano pisma przypominających o obowiązku przeprowadzenia zaległych szczepień oraz o korzyściach wynikających z przeprowadzanych szczepień ochronnych

W 2025 r. na nadzorowanym terenie została przeprowadzona, zarządzona przez Głównego Inspektora Sanitarnego, ogólnopolska kontrola, której przedmiotem była ocena realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych u osób, które nie ukończyły 19 roku życia, tj. roczniki od 2006 do 2024 (z wyłączeniem rocznika 2025) na podstawie weryfikacji kart uodpornienia. Kontrolą objęto 23 punkty szczepień, weryfikując 22739 kart uodpornienia.

Procent osób objętych obowiązkowymi szczepieniami ochronnymi u których nie przeprowadzono obowiązkowych szczepień ochronne w latach 2018-2025

Niepożądany odczyn poszczenienny (NOP)

W rejestrze Niepożądanych Odczynów Poszczeniennych prowadzonym przez Powiatową Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Rybniku w 2025 r. odnotowano 6 zgłoszonych przez lekarzy Niepożądanych Odczynów Poszczeniennych (w 2023 r. odnotowano 10, 2024 - 10 NOP).

Wyniki analizy stanu zaszczepienia oraz dane dotyczące zgłaszanych Niepożądanych Odczynów Poszczeniennych są corocznie publikowane przez Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie (NIZP-PZH-PIB) w biuletynie pt. „Szczepienia Ochronne w Polsce” za dany rok na stronie internetowej : www.pzh.gov.pl. Biuletyn jest podstawowym źródłem informacji o stanie uodpornienia populacji dzieci i młodzieży w Polsce.

Dystrybucja preparatów szczepionkowych i realizacja programów bezpłatnych szczepień

Powiatowe Stacje Sanitarno-Epidemiologiczne odpowiadają za dystrybucję preparatów szczepionkowych do realizacji obowiązkowych szczepień ochronnych w ramach Programu Szczepień Ochronnych oraz zalecanych szczepień ochronnych, dla których zakup szczepionek został objęty finansowaniem przez ministra właściwego do spraw zdrowia, w tym HPV: Dla dzieci/młodzieży (od 9. do 14. roku życia), COVID-19: Dla osób od 6. miesiąca życia, Krztusiec: Dla kobiet w ciąży (od 27. do 36. tygodnia, a w wybranych przypadkach od 20.).

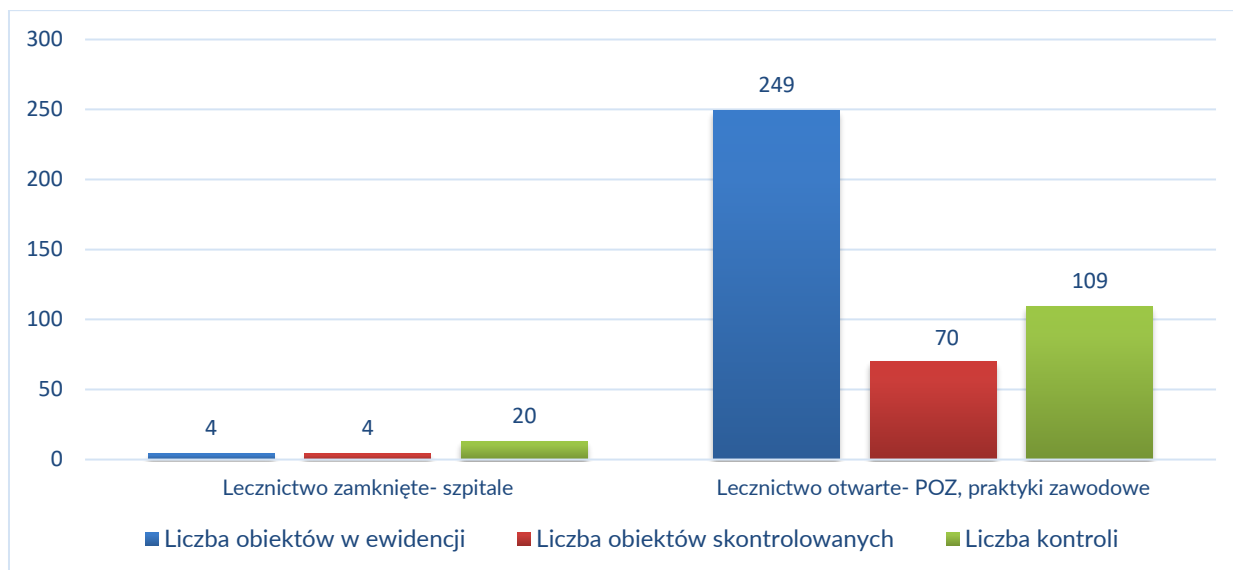
Wydano 38188 preparatów szczepionkowych (do punktów szczepień zlokalizowanych na terenie Miasta Rybnika, Miasta Żory i powiatu rybnickiego).

STAN SANITARNY W PODMIOTACH WYKONUJĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

W 2025 roku w ewidencji podmiotów leczniczych zarejestrowano ogółem 253 obiekty na terenie Miasta Rybnika. Skontrolowano 75 obiektów i przeprowadzono ogółem 130 kontroli sanitarnych w zakresie nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Rodzaj i ilość podmiotów leczniczych skontrolowanych w 2025 roku

Lecznictwo zamknięte

W 2025 roku w ewidencji zarejestrowano 4 podmioty lecznicze zamknięte, w tym 2 szpitale jednodniowe. Przeprowadzono ogółem 20 kontrole w 4 podmiotach leczniczych:

- 5 kontrole sanitarnych,
- 3 kontrole interwencyjne,
- 3 kontrole sprawdzające,
- 2 kontrole zespołu ds. do spraw zakażeń szpitalnych,
- 7 kontrole w związku z wystąpieniem ognisk epidemicznych w oddziałach szpitalnych tj. w Klinicznym Szpitalu Psychiatrycznym SPOZOZ w Rybniku oraz w SPZOZ Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 3 w Rybniku.

W wyniku przeprowadzonych kontroli sprawdzających stwierdzono wykonanie obowiązków zawartych w decyzji:

- SPZOZ Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 3 w Rybniku, w Centralnej Sterylizatorni między strefą czystą i brudną przy służbie zapewniono ustęp,
- w Stacji Dializ na stanowisku nadzoru pielęgniarskiego zapewniono pracownikom możliwość bezpośredniej obserwacji pacjentów, lub obserwacji przy użyciu kamer posiadających rezerwowe zasilanie z funkcją autostartu, w szczególności możliwość obserwacji twarzy.

Lecznictwo Otwarte – w tym praktyki zawodowe

W 2025 roku w ewidencji obiektów nadzorowanych na terenie miasta Rybnika zarejestrowano 249 obiektów

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego skontrolowano 70 obiektów, ogółem przeprowadzono 109 kontroli w obiektach podmiotów leczniczych i praktykach zawodowych.

Podczas kontroli planowanych w podmiotach leczniczych stwierdzono nieprawidłowość tj.

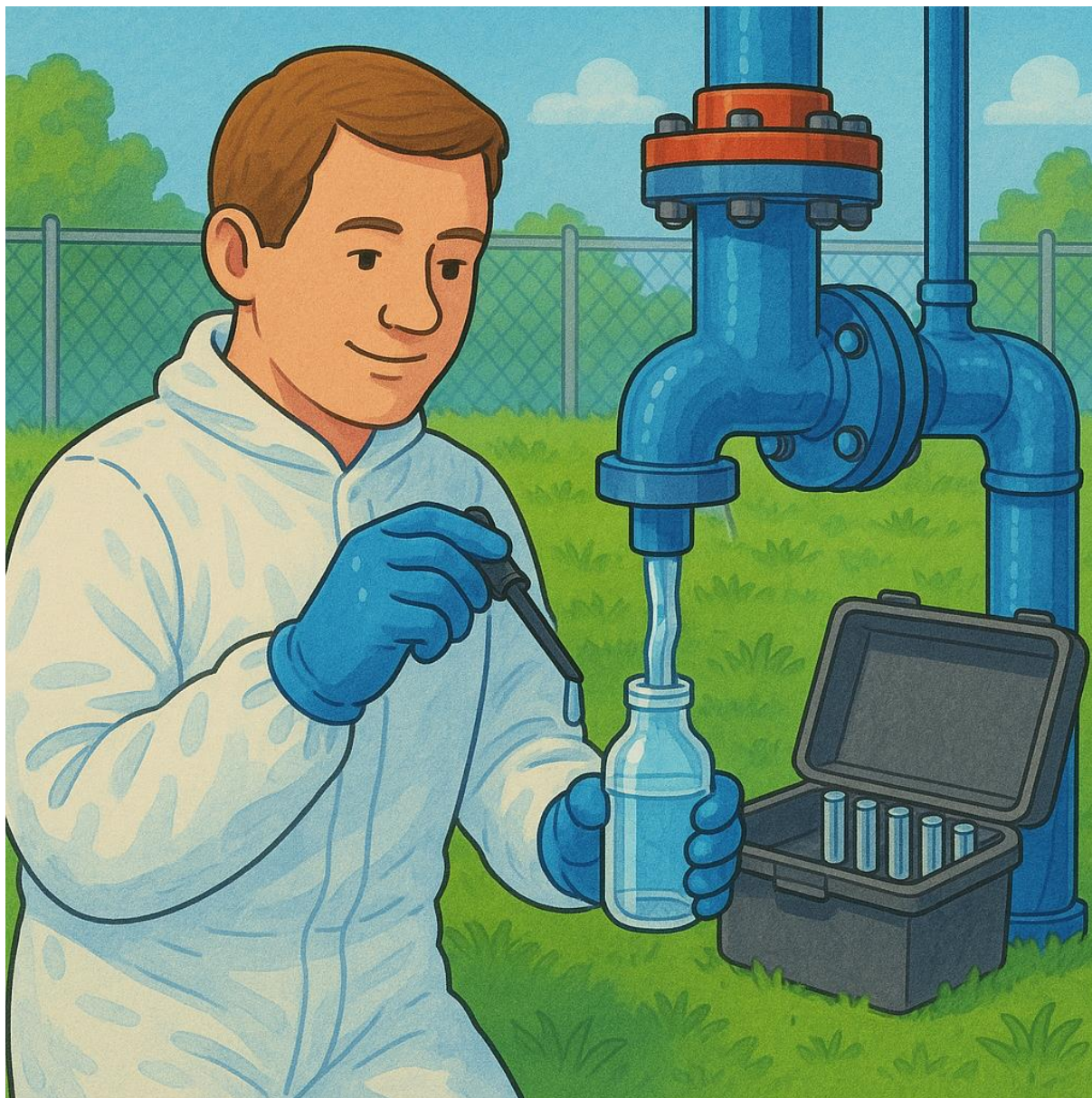
- brak udokumentowania okresowych przeglądów urządzeń klimatyzacji.

Interwencje

W 2025 roku w zgłoszono 4 interwencje , tj:

- w podmiocie leczniczym prowadzącym działalność w zakresie stomatologii dotyczącą nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego. Przeprowadzono kontrolę, która wykazała nieprawidłowości tj.: nieprawidłowe postępowanie z odpadami medycznymi; brak dokumentacji potwierdzającej przeprowadzenie kontroli wewnętrznej dotyczącej realizacji zadań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi; brak zapewnienia mebli umożliwiających ich mycie i dezynfekcję; brak dat ważności na sterylnych pakietach, brak aktualizacji procedur w zakresie sterylizacji, brak prawidłowo oznakowanych pojemników do dezynfekcji narzędzi oraz sprzętu medycznego wielokrotnego użytku; brak zapewnienia bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniu sterylizacji, w zlewie dwukomorowym oraz pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla pacjentów i personelu; zły stan sanitarno-porządkowy pomieszczenia sterylizacji. W związku z powyższym zostało wszczęte postępowanie administracyjne oraz został nałożony mandat karny w wysokości 300,00 zł. Wydano decyzję nakazową.
- w SPZOZ Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym Nr 3 w Rybniku dotycząca braku uzupełnienia w rejestrze zakażeń szpitalnych brakującej Karty Rejestracyjnej Zakażenia Szpitalnego. Obowiązek wykonano.
- w Klinicznym Szpitalu Psychiatrycznym SPZOZ w Rybniku przeprowadzono 2 kontrole interwencyjne dotyczące złego stanu sanitarno-higienicznego. Interwencje bezzasadne.

BEZPIECZEŃSTWO WODY

Państwowa Inspekcja Sanitarna w ramach swoich ustawowych obowiązków prowadzi nadzór sanitarny nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (w tym ciepłą wodą użytkową w zakresie bakterii *Legionella sp.*), nad jakością wody na pływalniach, kąpieliskach oraz miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

W 2025 r. w ramach nadzoru nad bezpieczeństwem wody na terenie Miasta Rybnika przeprowadzono 36 kontroli sanitarnych. Wydano ogółem 13 decyzji administracyjnych:

- 7 decyzji dot. oceny rocznej jakości wody na pływalni,
- 3 decyzje nakazujące dotyczące jakości ciepłej wody użytkowej w podmiotach leczniczych,
- 2 decyzje nakazujące dotyczące jakości ciepłej wody użytkowej w domu pomocy społecznej i w pokojach gościnnych,
- 1 decyzje nakazujące dotyczące jakości ciepłej wody użytkowej na pływalni,
- 1 decyzję w sprawie weryfikacji preparatów oraz środków dezynfekcyjnych mających kontakt z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Ponadto wydano:

- 1 ocenę obszarową jakości wody przeznaczonej do spożycia,
- 2 oceny okresowe dot. ocen półrocznych o jakości wody, przeznaczonej do spożycia,
- 6 ocen dotyczących jakości wody w kąpieliskach (w tym 2 oceny sezonowe i 4 oceny urzędowe),
- 1 ocenę dot. materiałów i wyrobów służących do kontaktu z wodą przeznaczoną do spożycia przez ludzi.

Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę Miasta Rybnika są ujęcia powierzchniowe pochodzące ze strefy zasilania Goczałkowice-Rybnik (źródło zasilania ZUW Goczałkowice) oraz strefy zasilania Zbiorniki Mikołów-Zbiorniki Pszów (źródło zasilania SZW Mikołów), natomiast pozostała część wody pochodzi z ujęć głębinowych zlokalizowanych w Rybniku-Stodołach, w Rybniku przy ul. Tęczowej oraz w Rybniku-Boguszowicach przy ul. Rajskiej. W ramach zbiorowego zaopatrzenia w wodę do spożycia dostarczano w 2025 r. na terenie miasta Rybnika ogółem średnio ok. 18 141,9 m³/d wody.

Na terenie miasta wyodrębnia się następujące strefy zaopatrzenia w wodę:

- ✓ strefa zaopatrzenia w wodę zasilana ze stref "Goczałkowice" i „Mikołów” – 15 514,9 m³/d.
- ✓ strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Rybniku - Stodołach– 717 m³/d.
- ✓ strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego w Rybniku, przy ul. Tęczowej – 1075 m³/d.
- ✓ strefa zaopatrzenia w wodę pochodzącą z ujęcia głębinowego przy ul. Rajskiej- 835m³/d.

Podmiotami realizującymi zbiorowe zaopatrzenie w wodę dla Miasta Rybnika są:

- Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A., ul. Wojewódzka 19, 44-026 Katowice - producent i dostawca wody pochodzącej z ujęć powierzchniowych, zlokalizowanych poza terenem miasta,
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o., ul. Pod Lasem 62, 44-210 Rybnik (właściciel ujęć głębinowych w Rybniku przy ul. Tęczowej i przy ul. Rajskiej oraz dystrybutor w 98,45 % wody na terenie miasta),
- PGE Górnictwo Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Rybnik, ul. Podmiejska, 44-207 Rybnik – właściciel ujęcia głębinowego w Rybniku-Stodołach,
- „HYDROINSTAL” Sp. z o. o., ul. Jastrzębska 12, 44-253 Rybnik (dystrybutor pozostałych 1,55 % wody pochodzącej z ujęć powierzchniowych).

W 2025 r. pobrano łącznie 177 próbek wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstw oraz w ramach przyjętego planu działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku. W ramach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, którą prowadziły w 2025 r. przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i inne podmioty działające na terenie miasta Rybnika, tj. Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Rybniku, Hydroinstal Sp. z o.o. w Rybniku, PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. Oddział Elektrownia Rybnik, a także

SP ZOZ WSS nr 3 w Rybniku, ul. Energetyków 46, PGG S.A KWK ROW Ruch Jankowice oraz Marat Sp. z o.o., ul. Brzezińska 8A, 44-203 Rybnik (posiadające indywidualne ujęcia wody), zostały wykonane badania 147 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 30 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy B. Próbkę w badanym zakresie spełniały obowiązujące wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, za wyjątkiem pojedynczych przypadków przekroczenia:

- ✓ odczynu pH,
- ✓ ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C ± 2 °C po 72h
- ✓ manganu.

Wskazane wyżej przypadki zanieczyszczenia wody do spożycia nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia ludzi, tym nie mniej wymagały podjęcia działań naprawczych.

Wykonane w ramach kontroli wewnętrznej ponowne badania wykazywały poprawę jakości wody. Z kolei w ramach przyjętego planu działania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku w 2025 r. w 5 obiektach przeprowadził ogółem 9 kontroli związanych z poborem wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wykonując badania 21 próbek wody, w tym badania 13 próbek wody w zakresie monitoringu parametrów grupy A oraz 8 próbek w zakresie monitoringu parametrów grupy B. Próbkę w badanym zakresie spełniały obowiązujące wymagania dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, za wyjątkiem ogólnej liczby mikroorganizmów w 22°C ± 2 °C po 72h i odczynu pH. Badania próbek pobranych podczas kontroli wewnętrznej podmiotów, wykonane po działaniach naprawczych w zakresie kwestionowanych parametrów nie wykazały przekroczeń.

Na podstawie uzyskanych wyników badań stwierdzono, że procentowy udział próbek, w których wystąpiły przekroczenia parametrów, był wyższy, niż w roku 2024

Odsetek kwestionowanych próbek wody do spożycia w latach 2022-2025

ROK	2022	2023	2024	2025
Liczba pobranych próbek wody	182	184	182	180
% próbek wody niespełniających wymagań	4,9%	2,71%	4,94%	5,56%

Ciepła woda użytkowa

W 2025 roku na terenie Miasta Rybnika w 8 obiektach przeprowadzono ogółem 13 kontroli, w tym 10 kontroli z poborem ciepłej wody użytkowej. Skontrolowano ww. zakresie:

- 2 podmioty lecznicze, w których przeprowadzono 5 kontroli i pobrano 36 próbek wody do badań laboratoryjnych,
- 2 hotele, w których przeprowadzono 3 kontrole i pobrano 11 próbek wody do badań laboratoryjnych,
- 3 domy pomocy społecznej, w których przeprowadzono 5 kontroli i pobrano 12 próbek wody do badań laboratoryjnych.

Ogółem pobrano 59 próbek wody do badań laboratoryjnych.

W 4 kontrolowanych obiektach stwierdzono skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami Legionella sp. Wydanych 5 decyzji nakazujących (w tym 3 na obiekty lecznicze, 1 na pokoje gościnne, 1 na dom opieki) doprowadzenie jakości c.w.u. do zgodności z wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r. poz. 2294). W pozostałych obiektach ciepła woda użytkowa spełniała obowiązujące wymagania.

Wydano 3 decyzje na 2 obiekty lecznicze w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie skażenia ciepłej wody użytkowej w instalacji wewnętrznej. W pierwszym przypadku stwierdzono punktowe skażenie instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami Legionella sp. w stopniu średnim w 3 punktach z 11 punktów poboru. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie decyzji. W drugim przypadku stwierdzono punktowe skażenie instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami Legionella sp. w stopniu wysokim w trzech punktach z 11 punktów poboru. W trzecim przypadku stwierdzono punktowe skażenie instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami Legionella sp. w stopniu średnim w dwóch punktach z 7 punktów poboru.

Wydano 1 decyzję na dom opieki w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie skażenia ciepłej wody użytkowej w instalacji wewnętrznej. W tym przypadku stwierdzono skażenie całej instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami Legionella sp. w stopniu wysokim. Po przeprowadzonych dwóch kontrolach sprawdzających stwierdzono wykonanie decyzji w całości.

Ponadto wydano 1 decyzję na pokoje gościnne w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie skażenia ciepłej wody użytkowej w instalacji wewnętrznej. W tym przypadku stwierdzono skażenie całej instalacji ciepłej wody użytkowej bakteriami Legionella sp. w stopniu średnim. Po przeprowadzonej kontroli sprawdzającej wraz z poborem wody, stwierdzono wykonanie decyzji w całości.

Woda na pływalniach

Jakość wody wykorzystywanej do kąpieli na terenie Miasta Rybnika była kontrolowana na przestrzeni całego minionego roku w 5 pływalniach krytych oraz w sezonie letnim w 2 pływalniach odkrytych. Zarządzający pływalniami zgodnie z harmonogramami na 2025r., uzgodnionymi z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Rybniku zbadali w akredytowanych laboratoriach 501 próbek wody :

- ✓ pływalnie kryte - 433 próbki,
- ✓ pływalnie odkryte - 68 próbek.

Z przeprowadzonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku analizy otrzymanych na bieżąco od zarządzających pływalniami wyników badań pobieranych próbek wody wynika, iż badania wykonywane były zgodnie z przyjętymi harmonogramami, a uzyskane wyniki świadczyły o poprawnym funkcjonowaniu systemów uzdatniania. Nie mniej jednak nie oznacza to, że systemy te zawsze funkcjonowały bez problemów. Zakwestionowano 148 próbek (29,5% przebadanych prób wody), w których stwierdzono podwyższone wartości stężenia:

- ✓ chloru wolnego i związanego (nierzadko też wartość wolnego chloru była niższa od wymaganej),
- ✓ chloroformu,
- ✓ potencjału redox,
- ✓ odczynu pH,
- ✓ mętności,
- ✓ azotanów,
- ✓ ogólnej liczby mikroorganizmów w $36^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h,

- ✓ Legionelli sp.
- ✓ Pseudomonas aeruginos

Na pływalni krytej „Yntka” w Rybnik, ul. Powstańców Śl. 40/42, 44-200 Rybnik, stwierdzono wysokie skażenie ciepłej wody użytkowej bakteriami *Legionella sp* na obiekcie. W wyniku przekroczenia ww. parametru mikrobiologicznego, zarządca podjął niezwłocznie działania naprawcze w postaci dezynfekcji całej instalacji. Do tut. organu wpłynęła informacja o wykonaniu badań, które zostały przesłane do PPIS w Rybniku i nie wykazały przekroczeń. W przypadku wystąpienia pozostałych nieprawidłowości zarządzający pływalniami informowali o dokonanych działaniach naprawczych, a kolejne wyniki wskazywały na poprawę funkcjonowania systemów uzdatniania wody.

W ramach nadzoru sanitarnego nad pływalniami w 2025 r. tut. organ w 7 obiektach przeprowadził ogółem 9 kontroli, w tym 7 związanych z poborem próbek wody na nadzorowanych pływalniach, pobierając łącznie 79 próbek wody:

- dla pływalni krytych – 51 próbek,
- dla pływalni odkrytych – 28 próbek.

Zakwestionowano 23 próby (29% przebadanych prób), w których stwierdzono przekroczenia następujących parametrów: potencjał redox, chlor wolny, chlor związany, mętność, chloroform oraz ogólnej liczby mikroorganizmów w $36^{\circ}\text{C} \pm 2^{\circ}\text{C}$ po 48 h, *Legionella sp*.

Woda w kąpieliskach i w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpeli

Na terenie Miasta Rybnika w 2025 r. funkcjonowały 2 kąpieliska „Pniowiec” i „Kamień” (sezon kąpielowy 14.06.2025 r. - 07.09.2025 r.).

Przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego wykonano 2 kontrole urzędowe, w ramach których zostały pobrane próbki wody do badań laboratoryjnych oraz zostały dokonane oceny wizualne jakości wody w kąpieliskach, ponadto w trakcie trwania sezonu wykonano 2 dodatkowe kontrole urzędowe na wniosek organizatora kąpieliska polegające na dokonaniu oceny wizualnej jakości wody w kąpielisku.

Dodatkowo 8 razy pobrano próbki oraz dokonano oceny wizualnej jakości wody w kąpieliskach w ramach kontroli wewnętrznej, zgodnie z harmonogramem ustalonym z organizatorem kąpieliska i zatwierdzonym przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Rybniku.

Wyniki wszystkich pobranych próbek wykazały, że woda w kąpielisku spełniała wymagania mikrobiologiczne (dla *Escherichi coli* oraz *Enterokoków*) określone dla ww. rozporządzenia. Natomiast w jednym przypadku stwierdzono nieprzydatność wody do kąpeli ze względu na inne wymagania, na podstawie dokonanej oceny wizualnej jakości wody w kąpielisku dokonanej po zgłoszeniu przez organizatora zamknięcia kąpieliska. Następnie ponowna kontrola i ocena wizualna jakości wody w kąpielisku wykazała przydatność wody do kąpeli ze względu na inne wymagania, w związku z tym zarządca obiektu wznowił działanie kąpieliska.

Badania oraz oceny wizualne jakości wody, w trakcie trwania sezonu, pozwalały na ostateczne stwierdzenie przydatności wody do kąpeli, z których oceny jakości wody w kąpieliskach były przekazywane na bieżąco organizatorowi oraz Prezydentowi Miasta Rybnik, a także zamieszczane w ogólnopolskim Serwisie Kąpieliskowym.

Dokonano także oceny sezonowej i klasyfikacji jakości wody w kąpieliskach „Pniowiec” i „Kamień” po sezonie letnim 2025 r., klasyfikując jakość wody w kąpieliskach jako „doskonałą”, na podstawie wyników badań z 4 ostatnich sezonów kąpieliskowych.

W sezonie letnim 2025 na terenie Miasta Rybnika nie było miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel.

Badania wody wykonywane przez Oddział Laboratoryjny PSSE w Rybniku

W 2025 r. Oddział Laboratoryjny, w skład którego wchodzi : Sekcja Badań Mikrobiologicznych Higieny Komunalnej i Środowiska oraz Sekcja Badań Fizykochemicznych Higieny komunalnej i Środowiska, wykonał badania ogółem 162 próby w ramach nadzoru sanitarnego na terenie Miasta Rybnika.

Rodzaj wody - prób	Liczba prób	Liczba oznaczeń-fizycznych	Liczba oznaczeń-chemicznych	Liczba oznaczeń-mikrobiologicznych
Woda do spożycia	21	96	48	88
Pływalnie	80	96	147	136
Kąpieliska	2	-	-	4
Woda ciepła (Legionella sp.)	59	-	-	59

Oddział Laboratoryjny wykonuje również badania na zlecenie Klienta zewnętrznego w ramach: monitoringu prowadzonego przez podmioty zajmujące się produkcją i dystrybucją wody do spożycia; prowadzonego systemu HACCP; przydatności do spożycia wody wodociągowej oraz w studniach przydomowych ; oceny jakości wody w kąpieliskach i miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpiel oraz inne zlecone przez Klienta. Ogółem przebadano 537 próbek wody Klienta zewnętrznego i wykonano: 1525 oznaczeń fizycznych, 743 oznaczeń chemicznych, 1664 oznaczenia mikrobiologiczne.

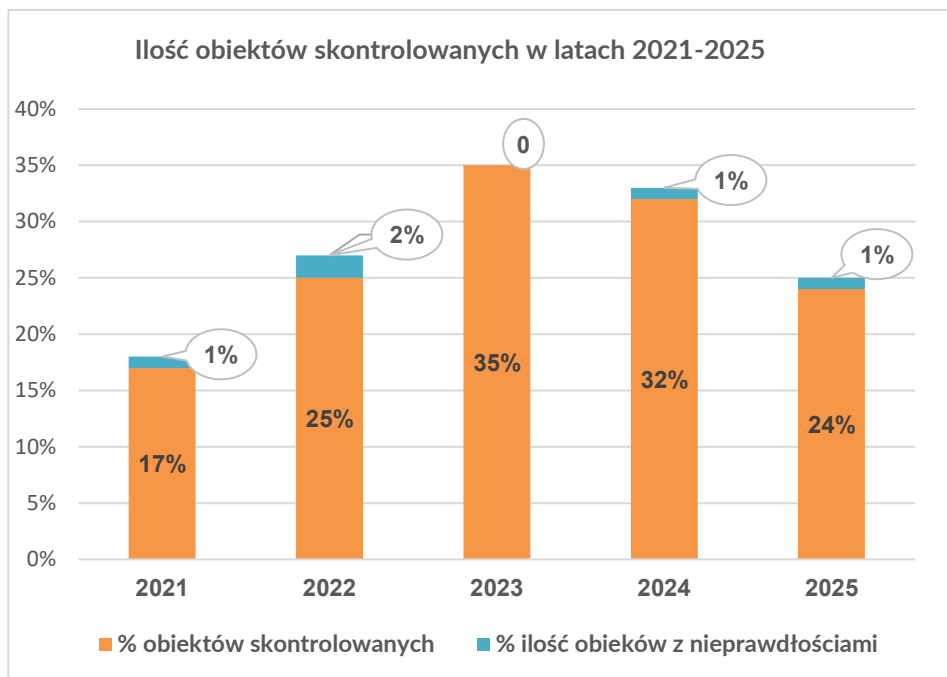
STAN SANITARNY URZĄDZEŃ I OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Pod nadzorem w 2025 roku na terenie Miasta Rybnika znajdowało się 662 obiektów. Skontrolowano 156 obiektów, w których przeprowadzono łącznie 173 kontrole sanitarne.

W wyniku przeprowadzonych kontroli w 2 obiektach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- ✓ w podmiocie leczniczym - SPZOZ WSS nr 3 w Rybniku, stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-techniczne w postaci braku zapewnienia bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniach Przychodni Wielospecjalistycznej - Parter: pomieszczenie socjalne dla pielęgniarek i rejestratorek nr 48, węzły sanitarne nr: 35, 36, 37, 46; II Piętro: pomieszczenie socjalne dla personelu nr 202, gabinety lekarskie nr 206, 207, 208, 211, 223, pielęgniarka koordynująca nr 216, węzły sanitarne nr: 204, 209, 210, 219, 229, 233, 234;
- ✓ w jednym zakładzie kosmetycznym stwierdzono nieprawidłowości techniczne (szczegółowy opis w interwencjach rozpatrywanych przez PPIS w ramach kompetencji).

W 2025 r. na wniosek różnych podmiotów oraz osób fizycznych wydano:

- 16 decyzji dotyczących ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich,
- 4 decyzje na wywóz szczątków ludzkich z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 32 postanowienia dotyczące warunków sprowadzenia zwłok i szczątków ludzkich do Polski,
- 10 opinii dotyczących warunków organizacji imprez masowych,
- 2 opinie sanitarne, dotyczące m.in.: 1 opinia regulaminów utrzymania czystości i porządku na terenie miasta; 1 opinia sanitarna dotycząca kategoryzacji obiektu hotelarskiego,
- 4 decyzje zmieniające termin wykonania obowiązków zawartych w decyzjach.

Stan sanitarny środków transportu

W 2025 roku skontrolowano 8 środków transportu:

- 7 samochodów do przewozu zwłok i szczątków ludzkich,
- 1 samochód do przewozu bielizny.

Interwencje

W 2025 roku do Sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska wpłynęło łącznie 28 interwencji, spośród których 5 przekazano do załatwienia wg właściwości do innych organów, 22 rozpatrzono bezpośrednio, 1 interwencja wycofana przed rozpatrzeniem.

Interwencje rozpatrywane przez PPIS (w ramach kompetencji) dotyczyły:

- niewłaściwego stanu sanitarnego lokali mieszkalnych i związanych z tym uciążliwości (m. in. zbieractwo, zgon, insekty): 10 interwencji, przeprowadzono 10 kontroli, 11 wizytacji, 4 interwencje zasadne, wydano 2 decyzje nakazujące;
- niewłaściwego stanu sanitarnego innych pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi (interwencja dotycząca występowania insektów w hotelu): 1 interwencja, przeprowadzono 1 kontrolę, interwencja bezzasadna;
- uciążliwości powodowanych przez nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi: 2 interwencje, przeprowadzono 2 kontrole, 1 interwencja częściowo zasadna, zarządcy podjęli natychmiastowe działania wykazując poprawę warunków organizacyjnych w funkcjonowaniu systemu gospodarowania odpadami komunalnymi;
- innych spraw: 10 interwencji (5 interwencji dotyczyło prowadzenia działalności gospodarczej z zakresu fryzjerstwa lub kosmetyki bez zachowania należytych warunków higieniczno-sanitarnych; 5 interwencji dotyczyło niewłaściwego stanu sanitarno-porządkowego części wspólnych budynków wielorodzinnych), przeprowadzono 10 kontroli, 1 interwencja zasadna (w zakładzie kosmetycznym stwierdzono nieprawidłowości w postaci braku opracowanych procedur, które regulują sposób postępowania przy wykonywaniu czynności, w trakcie których dochodzi do naruszenia ciągłości tkanek ludzkich, zasad stosowania sprzętu poddawanego sterylizacji oraz sposobów przeprowadzania dezynfekcji skóry i błon śluzowych oraz dekontaminacji pomieszczeń i urządzeń, nieprawidłowości stwierdzone podczas kontroli zostały usunięte w terminie 7 dni od daty doręczenia protokołu), 1 interwencja została wycofana przed rozpatrzeniem.

Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami:

- 2 interwencje dotyczyły zagrzybienia i zawilgocenia ścian lokalu mieszkalnego – 1 interwencja przekazane do Powiatowego Inspektoratu Nadzoru Budowlanego dla miasta Rybnika;
- 1 interwencja dotyczyła niewłaściwego stanu sanitarnego budynku przeznaczonego na pobyt ludzi zlokalizowanego w Jastrzębiu-Zdroju - interwencja przekazana do PPIS w Wodzisławiu Śląskim;
- 1 interwencja dotyczyła zaśmiecania terenu należącego do miasta – interwencja przekazana do Prezydenta Miasta Rybnika;
- 1 interwencja dotyczyła obiektu zlokalizowanego w Tarnowskich Górach w, którym wykonywane są zabiegi z zakresu medycyny estetycznej przez osobę nie posiadającą uprawnień – przekazano do PPIS w Bytomiu.

Działania edukacyjno- informacyjne

Zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego do planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025 r., w zakresie realizacji zadania pn.: „Działania edukacyjno-informacyjne każdorazowo w ramach prowadzonych kontroli wraz ze sprawozdawczością w tym zakresie” w roku 2025 na terenie Miasta Rybnika we wszystkich zaplanowanych obiektach, w których odbyły się kontrole przeprowadzono działania edukacyjno-informacyjne.

Działania obejmowały tematykę dotyczącą m.in.:

- ✓ - właściwej eksploatacji wewnętrznej sieci wodociągowej mającej na celu zmniejszenie ryzyka występowania bakterii z rodzaju Legionella;
- ✓ badań bakteriologicznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz budynkach użyteczności publicznej, w których w trakcie ich użytkowania wytwarzany jest aerozol wodno-powietrzny (*Legionella* sp.);
- ✓ postępowania z odpadami medycznymi;
- ✓ postępowania z bielizną czystą i brudną;
- ✓ zasad właściwego utrzymania i eksploatacji wentylacji, klimatyzacji (okresowe przeglądy, czyszczenie);
- ✓ stanu higieniczno-sanitarnego i technicznego pomieszczeń/urządzeń obiektu;
- ✓ palenia wyrobów tytoniowych;
- ✓ obowiązków wynikających z kontroli wewnętrznej;
- ✓ zagrożeń dotyczących zakwitów sinic;
- ✓ obowiązków zarządzającego pływalnią;
- ✓ właściwej eksploatacji pływalni w związku ze zwiększonym jej obłożeniem;
- ✓ działań zarządzającego w zakresie dobrych praktyk kąpiących się;
- ✓ zagrożeń wynikających z następstw korzystania z solarium;
- ✓ procedur utrzymania czystości bieżącej i DDD.

W ramach przeprowadzanych działań informacyjno-edukacyjnych właścicielom/zarządcom w trakcie kontroli pozostawiano przygotowane przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej materiały w formie ulotek w zakresie informacji dotyczących m.in. bezpieczeństwa sanitarnego wentylacji i klimatyzacji obiektów; dbania o instalację wewnętrzną w budynkach; profilaktyki zakażeń bakterii Legionelli; palenia wyrobów tytoniowych, nowatorskich wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych. Dodatkowo w trakcie kontroli informowano o dostępnych źródłach wiedzy, wskazując strony internetowe zawierające linki do publikacji, w tym dotyczących profilaktyki zakażeń bakterią Legionelli.

W związku ze zbliżającym się sezonem letnim i ryzykiem wzrostu zachorowań na legionellozę oraz z powszechnym zasiedlaniem instalacji wodnych pałeczkami *Legionella* i zagrożeniem zakażenia ludzi do prezydentów, wójtów i burmistrzów miast/gmin, podmiotów wykonujących działalność leczniczą, domów pomocy społecznej, placówek zapewniających całodobową opiekę, centrów handlowych, hoteli i innych obiektów, w których świadczone są usługi hotelarskie, zarządców budynków wielorodzinnych przesłano pismo dotyczące kształtowania dobrych praktyk minimalizujących ryzyko zagrożeń zachorowań na legionellozę.

BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

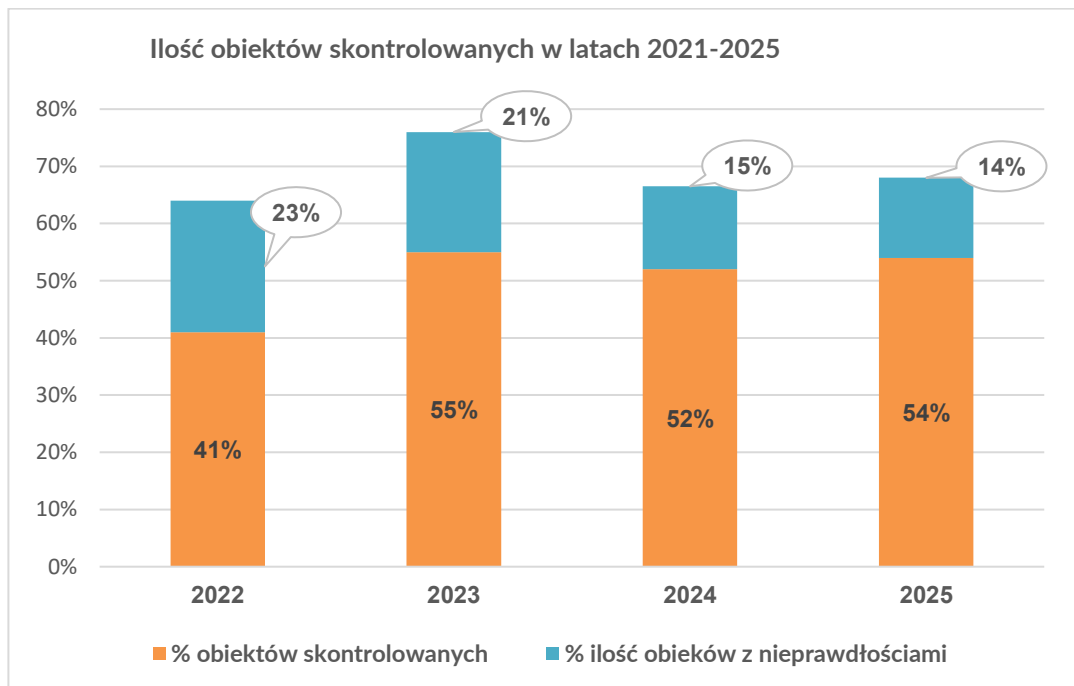

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się 2478 obiektów (w 2024r. - 2476 obiektów) w tym 1314 na terenie Miasta Rybnika (w 2024r. - 1301 obiektów).

Liczba i rodzaje obiektów objętych nadzorem w latach 2022 - 2025 roku

Rodzaj obiektów objętych nadzorem	Liczba			
	2025	2024	2023	2022
Zakłady produkcji żywności	90	81	78	73
Obiekty obrotu żywnością	771	769	792	773
Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	309	302	300	297
Zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego	120	124	116	124
Zakłady produkcji i obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	24	25	22	20
Razem	1314	1301	1308	1287

W 2025 roku skontrolowano **708** obiektów, w **96** obiektach stwierdzono nieprawidłowości tj. w **14 %** skontrolowanych obiektach. Przeprowadzono **995** kontroli sanitarnych. W oparciu o ujednolicone arkusze oceniono **479** obiektów.

Do badań laboratoryjnych pobrano **345** prób (w 2024r. – 391 prób), w tym:

- ✓ 331 próbek środków spożywczych,
- ✓ 5 próbek materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością
- ✓ 9 prób zmiotków.

Zakwestionowano jakość zdrowotną **11** pobranych prób (w 2024r. – 7 pobranych prób).

W 2025 roku ogółem wydano **68** decyzji administracyjnych nakazowych (w 2024r- 64 decyzji) oraz **213** decyzji płatniczych. Oprócz decyzji nakazowych i płatniczych wydano łącznie **310** innych decyzji merytorycznych dotyczących: zatwierdzenia zakładu, wykreślenia z rejestru zakładu, zmieniających.

W wyniku stwierdzonych uchybień sanitarno-porządkowych osoby odpowiedzialne ukarano **51** mandatami karnymi na łączną kwotę **10.600 zł**.

Zakłady produkcji żywności

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się **90** zakładów produkcyjnych, z których skontrolowano **57**, tj. **63%** obiektów nadzorowanych (w 2024r.- 65% obiektów), przeprowadzając **77** kontroli sanitarnych.

Rodzaje i liczba zakładów produkcji żywności w latach 2022 - 2025r.

Rodzaje zakładów produkcji żywności	Liczba zakładów			
	2025	2024r.	2023r.	2022r.
Wytwórnice lodów	4	4	4	5
Automaty do lodów	4	4	3	3
Piekarnie	27	28	27	28
Ciastkarnie	21	21	20	20
Wytwórnice wyrobów cukierniczych	1	1	1	1
Producenci pierwotni i dostawcy bezpośredni	5	4	3	2
Producenci żywności w warunkach domowych	20	11	12	6
inne wytwórnice żywności	8	8	8	8
Ogółem	90	81	78	73

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w 2025 roku:

- zły stan ścian, sufitów (brudne, z zaciekami i/lub zakurzone z łuszczącą się odpadającą farbą) lub podłogi z ubytkami (piekarnie, ciastkarnie),
- brak opracowanych instrukcji GHP/GMP oraz systemu HACCP,
- obecność szkodników lub śladów ich bytowania (piekarnie).

Wydano **13** decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień (w tym wydano 3 decyzje nakazujące przeprowadzenie zabiegów dezynsekcji – w związku ze stwierdzeniem obecności szkodników) oraz **26** decyzji płaćniczych. Oprócz decyzji nakazowych i płaćniczych wydano łącznie **13** innych decyzji merytorycznych dotyczących: zatwierdzenia zakładu, wykreślenia z rejestru zakładu, zmieniających.

W związku ze stwierdzeniem bieżących nieprawidłowości sanitarnych nałożono **4** mandaty karne na kwotę **950 zł**.

W zakładach produkujących pobrano w sumie **26** prób do badań laboratoryjnych, w tym 17 prób środków spożywczych i 9 próbek zmiotek. Zdyskwalifikowano **2** próby tzw. zmiotków pobranych w piekarniach, z uwagi na stwierdzoną obecność żywych szkodników zbożowo-mącznych (w 2024 r.- zdyskwalifikowano 6 prób).

Ponadto podczas kontroli sanitarnych, w ramach badań przesiewowych tłuszczu smaźalniczego przeprowadzono sprawdzenie zawartości związków polarnych w tłuszczu smaźalniczym używanym w 2 zakładach produkcyjnym (pączkarnia, ciastkarnia). Badane próbki nie wykazały przekroczenia w tłuszczu, limitów zawartości ww. substancji.

Obiekty obrotu żywnością

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się **771** zakładów obrotu żywnością, z których skontrolowano **410**, tj. **53%** obiektów nadzorowanych (w 2024r - 49% obiektów), przeprowadzając **612** kontroli sanitarnych.

Rodzaje i liczba zakładów obrotu żywnością w latach 2022- 2025

Rodzaje zakładów obrotu żywnością	Liczba zakładów			
	2025	2024r.	2023r.	2022r.
Sklepy spożywcze	347	356	370	374
Kioski spożywcze	71	78	84	86
Apteki	29	29	30	29
Magazyny hurtowe	27	29	28	28
Obiekty ruchome i tymczasowe	136	121	115	104
Środki transportu	36	38	38	42
Inne obiekty obrotu	125	118	126	110
Razem	771	769	791	773

Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w 2025r.:

- ✓ zły stan ścian, sufitów (brudne, z zaciekami i/lub zakurzone z tuszczącą się odpadającą farbą) lub podłogi z ubytkami (w sklepach),
- ✓ sprzedaż żywności po upływie terminu przydatności do spożycia (sklepy),
- ✓ brak czystości i porządku w sklepach (brudne urządzenia chłodnicze, zamrażarki, posadzki, liczne pajęczyny i zbędne przedmioty w pomieszczeniach),
- ✓ brak zapewnienia identyfikowalności środków spożywczych (sklepy),
- ✓ brak dostępnych dla klienta wykazów składników wraz z wyróżnionymi alergenami w przypadku żywności sprzedawanej bez opakowań jednostkowych (sklepy).
- ✓ brak aktualnych orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych.

W 2025 roku wydano **35** decyzji administracyjnych nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień (w tym wydano 1 decyzja nakazująca przeprowadzenie zabiegu deratyzacji – w związku ze stwierdzeniem obecności szkodników) oraz **123** decyzji płatniczych. Oprócz decyzji nakazowych i płatniczych wydano łącznie **172** innych decyzji merytorycznych dotyczących: zatwierdzenia zakładu, wykreślenia z rejestru zakładu, zmieniających.

W związku ze stwierdzeniem bieżących nieprawidłowości sanitarnych nałożono **38** mandatów karnych na kwotę **8.250 zł**.

W zakładach wprowadzających do obrotu żywność pobrano **304** prób do badań laboratoryjnych :

- 302 prób środków spożywczych,
- 2 próby wyrobów do kontaktu z żywnością.

Zakwestionowano jakość zdrowotną **8** pobranych prób środków spożywczych (w 2024r. – 0 pobranych prób).

Zakłady żywienia zbiorowego

W 2025 roku w ewidencji znajdowało się **429** zakładów żywienia zbiorowego, z których skontrolowano **236** tj. **55%** obiektów nadzorowanych (w 2024r. – 54% obiektów), przeprowadzając **300** kontroli sanitarnych.

Rodzaje i liczba zakładów żywienia zbiorowego w latach 2022 – 2025

Rodzaje zakładów obrotu żywnością	Liczba zakładów			
	2025	2024	2023r.	2022r.
Zakłady żywienia zbiorowego – typ otwarty	109	111	96	85
Zakłady małej gastronomii	200	191	197	211
Stołówki pracownicze	2	3	2	3
Stołówki w domach wczasowych	1	1	1	1
Kuchnie niemowlęce	1	1	1	1
Bloki żywienia w szpitalach	2	2	2	2
Bloki żywienia w domach opieki społecznej	4	4	1	4
Stołówki w domach dziecka	1	1	4	1
Stołówki w żłobkach i małego dziecka	11	11	12	11
Stołówki szkolne	38	38	35	34
Stołówki przedszkolne	43	46	47	48
Stołówki w zakładach specjalnych i wychowawczych	9	8	8	8
Inne zakłady	3	3	3	3
Zakłady usług cateringowych	5	6	7	7
Ogółem	429	426	417	421

Podczas kontroli najczęściej stwierdzano następujące nieprawidłowości:

- ✓ brak zapewnienia identyfikowalności środków spożywczych (szkoła),
- ✓ niewłaściwy stan sanitarno-porządkowy, brak segregacji asortymentowej żywności przechowywanej w tych urządzeniach (zakład usług cateringowych, restauracja),
- ✓ brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu (restauracja),
- ✓ zły stan sanitarno-techniczny ścian, sufitów (brudne, z zaciekami, zakurzone) lub podłogi z ubytkami (restauracje, mała gastronomia, zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego),
- ✓ brak badania wody (żłobek, przedszkole, restauracje).

W 2025r. wydano **20** decyzji administracyjnych nakazujące usunięcie stwierdzonych uchybień oraz **64** decyzji płaćniczych. Oprócz decyzji nakazowych i płaćniczych wydano łącznie **123** inne decyzje merytoryczne dotyczących: zatwierdzenia zakładu, wykreślenia z rejestru zakładu, zmieniające.

W związku ze stwierdzeniem bieżących nieprawidłowości sanitarnych nałożono **8** mandatów karnych na kwotę **1.300 zł**.

W zakładach żywienia zbiorowego pobrano **12** prób żywności do badań laboratoryjnych (w 2024r.- 26 prób). Zdyskwalifikowano **1** pobraną próbę - posiłek obiadowy pobrany w żłobku, z uwagi na niezgodny z wymaganiami skład wartości odżywczych. Zakład został zobowiązany do podjęcia działań naprawczych mających na celu poprawę struktury żywienia (w 2024r. -zdyskwalifikowano 1 próbę).

Zakłady produkujące i wprowadzające do obrotu materiały i wyroby do kontaktu z żywnością

W 2025 roku w ewidencji znajdowały się 24 zakładów z tej grupy (1 produkcji, 23 obrotu), z których skontrolowano 5 przeprowadzając 6 kontroli sanitarnych. W związku ze stwierdzeniem nieprawidłowości nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł.

W obiektach wprowadzających do obrotu materiały i wyroby do kontaktu z żywnością pobrano 3 prób do badań laboratoryjnych. Żadna z ww. prób nie została zdyskwalifikowana.

Wydano 2 decyzje wykreślające z rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli Organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

Nadzór nad importem/eksportem

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, wywożonych zagranicę przeprowadzono 14 kontroli dokonując sprawdzenia dokumentacji 15 partii środków spożywczych o łącznej masie: 27 132,740 kg i wydano 14 świadectw eksportowych.

Wystawiono 13 decyzji płatniczych.

Ocena sposobu żywienia w zakładach żywienia zbiorowego

W 2025 r. pobrano oraz poddano analizie ilościowej i jakościowej jadłospisy dekadowe w 22 placówkach żywienia zbiorowego zamkniętego, przeprowadzając 24 analizy ilościowe, tj. w:

- 2 szpitalach (jeden prowadzący żywienie pacjentów w systemie cateringowym, jeden zakład posiadający kuchnię własną od surowca do wyrobu gotowego),
- 3 żłobkach (posiłki dostarczane przez zakłady cateringowe),
- 15 przedszkolach (11 dysponujących kuchnią własną, 4 żywienie dzieci w systemie cateringowym),
- 2 szkołach z oddziałami przedszkolnymi.

Dziewięć jadłospisów dekadowych uzyskało ocenę negatywną (w tym 2 wykonane w ramach rekontroli). Nieprawidłowości dotyczyły braku realizacji wytycznych Instytutu Żywności i Żywienia w zakresie:

- ✓ pokrycia zapotrzebowania na energię, która znacznie przewyższała normy na składniki energetyczne i budulcowe (2 żłobki i 1 przedszkole) lub zapotrzebowanie energetyczne było poniżej poziomu normy (5 przedszkoli i 1 szkoła podstawowa z oddziałami przedszkolnymi);
- ✓ braku pokrycia zapotrzebowania na wapń – w 6 zakładach (1 żłobek, 4 przedszkola, 1 szkoła podstawowa z oddziałami przedszkolnymi);
- ✓ braku pokrycia zapotrzebowania na witaminę C - w 4 zakładach (3 przedszkola i 1 szkoła podstawowa z oddziałami przedszkolnymi);
- ✓ braku pokrycia zapotrzebowania na żelazo - w 5 zakładach (1 żłobek, 3 przedszkola i 1 szkoła podstawowa z oddziałami przedszkolnymi);
- ✓ braku pokrycia zapotrzebowania na sód:
 - przekroczenia (zbyt dużo) zalecanego poziomu ilości soli kuchennej – w 3 zakładach (2 przedszkolach i 1 żłobku),
 - niewystarczającego poziomu sodu (2 przedszkola i 1 szkoła z oddziałami przedszkolnymi).

Ponadto w ramach realizacji „Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej” poddano ocenie teoretycznej jadłospisy dekadowe pacjentów będących na diecie podstawowej hospitalizowanych w dwóch szpitalach w Rybniku. Po przeprowadzeniu oceny z wykorzystaniem arkusza oceny dekadowej jadłospisów uzyskano wyniki: 1) w jednym zakładzie wynik odpowiadający ocenie końcowej sposobu żywienia jako „zadowolający”, 2) w drugim zakładzie wynik odpowiadający ocenie końcowej - sposób żywienia „prawidłowy”.

W 2025 roku dokonano poboru 2 prób posiłku obiadowego celem przeprowadzenia badania laboratoryjnego :

- 1) w szpitalu (kuchnia własna od surowca do wyrobu gotowego) od hospitalizowanych pacjentów będących na diecie podstawowej. Wynik badania laboratoryjnego zestawiono z wytycznymi programu „Dobry posiłek w szpitalu”, materiałami pozyskanymi ze strony mz.gov.pl „Diety dla osób dorosłych” – Dieta podstawowa. Wartość energetyczna posiłku obiadowego, ilość składników energetycznych i budulcowych spełnia wymagania w/w wytycznych. Ilość chlorku sodu oznaczona w próbce natomiast to wartość trzykrotnie przekraczająca poziom wystarczającego spożycia (800mg) oraz poziom dobowego spożycia, wynoszący ≤ 2000 mg tego pierwiastka;
- 2) w żłobku (żywienie dzieci w systemie cateringowym), gdzie stwierdzono przekroczenie maksymalnego poziomu wartości kalorycznej oraz trzykrotnie przekroczoną wartość dziennego poziomu sodu/soli kuchennej.

Nadzór nad żywnością prozdrowotną

W 2025 r. w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu pobrano łącznie 41 prób tzw. żywności prozdrowotnej ,w tym:

- **16 prób żywności środków spożywczych specjalnego przeznaczenia (dla określonych grup) tj.:**
 - ✓ 2 próby żywności specjalnego przeznaczenia medycznego w kierunku zawartość substancji dodatkowych,
 - ✓ 2 próby żywności „bezglutenowej” w kierunku wykrycia GMO
 - ✓ 10 prób dania dla małych dzieci w badanie w kierunku (mikrobiologii) wykrycia obecności bakterii chorobotwórczych (Salmonella spp., Listeria monocytogenes),
 - ✓ 2 próby z grupy produkty zbożowe przetworzone przeznaczone dla dzieci, badanie w kierunku oznaczenie metali ciężkich (Cd, Pb, Ni, Hg),
- **22 próby suplementów diety tj.:**
 - ✓ 20 prób w kierunku wykrycia obecności bakterii chorobotwórczych (Listeria monocytogenes oraz Salmonella spp., przypuszczalne Bacillus cereus),
 - ✓ 1 próba w kierunku oznaczenia substancji dodatkowych,
 - ✓ 1 próba w kierunku określenia zawartości substancji mineralnych i witamin (magnezu),
- **3 próby żywności wzbogaconej tj.:**
 - ✓ 2 próby – napoje sojowe z dodatkiem wapnia i witamin w kierunku wykrycia GMO,
 - ✓ 1 próba (kawa zbożowa wzbogacona w magnez) w kierunku określenia zawartości składników mineralnych i witamin (magnez),

Na podstawie otrzymanych sprawozdań z badań laboratoryjnych nie stwierdzono nieprawidłowości w badanych zakresach. Spośród w/w wyżej kategorii środków spożywczych 9 prób było także oceniane pod względem poprawności znakowania – na zgodność m.in. z przepisami zawartymi w: ustawie o bezpieczeństwie żywności i żywienia, Rozporządzeniach Parlamentu Europejskiego i Rady nr:

1169/2011, 609/2013, 1924/2006. Nie zakwestionowano żadnej z pobranych i badanych laboratoryjnie prób.

W 2025 r. w ramach urzędowej kontroli żywności w aptekach przeprowadzono 11 kontroli oraz w sklepach zielarsko-medycznych, magazynach suplementów diety przeprowadzono 9 kontroli, nie stwierdzając nieprawidłowości. Były to kontrole kompleksowe, interwencyjne oraz zatwierdzające. W obiektach stacjonarnych sprawdzano m.in. warunki przechowywania żywności (zachowanie czystości sprzętu i wyposażenia, właściwych warunków termicznych czy też, obecność szkodników). Podczas kontroli zakładów obrotu żywnością nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2025 do ŚPWIS nie skierowano wniosków o ukaranie przedsiębiorcy z uwagi na nieprawidłowe znakowanie w związku z prowadzeniem działalności polegającej na wprowadzaniu do obrotu suplementów diety.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono także kontrole akcyjne ukierunkowane na wykonywanie poleceń Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego lub związane z realizacją zaplanowanych zamierzeń:

1. Akcja dotycząca znakowania oraz warunków przechowywania butelkowanych wód mineralnych w sezonie letnim

W ramach realizacji tej akcji przeprowadzono 6 kontroli tematycznych w obiektach obrotu żywnością (5 hipermarketach i 1 sklepie), podczas których dokonano oceny znakowania 7 wód mineralnych i 2 wód źródłanych. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących znakowania oraz dotyczących warunków przechowywania wód butelkowanych.

2. Akcja dotycząca sprawdzenia warunków sanitarnych w placówkach prowadzących żywienie dzieci w trakcie wypoczynku zimowego i letniego

Skontrolowano łącznie 4 lokale gastronomiczne prowadzące żywienie dzieci w ramach półkolonii/obozów w trakcie trwania wypoczynku zimowego i letniego.

W okresie zimowym skontrolowano 1 lokal gastronomiczny, natomiast w okresie letnim 3 lokale gastronomiczne. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higieniczno – sanitarnych. Posiłki serwowane były łącznie dla 89 dzieci (dla 20 dzieci w okresie zimowym, dla 69 dzieci w okresie letnim) przez osoby z aktualną dokumentacją do celów sanitarno – epidemiologicznych. W okresie letnim do dwóch skontrolowanych lokali gastronomicznych posiłki zostały dostarczone przez firmę cateringową, w pozostałych zakładach posiłki były przygotowywane od surowca do wyrobu gotowego.

3. Akcja dotycząca oceny warunków sanitarnych obiektów w okresie wzmózonego ruchu turystycznego w okresie letnim.

W ramach realizacji tej akcji kontrolą objęto 5 zakładów: 4 zakłady żywienia zbiorowego typu otwartego oraz 1 stołówkę w domu wczasowym. . Przeprowadzono łącznie 5 kontroli. Podczas przeprowadzonych działań kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w jednym zakładzie żywienia zbiorowego typu otwartego. Stwierdzono brak do wglądu aktualnej dokumentacji lekarskiej do celów sanitarno – epidemiologicznych oraz dokumentacji z zakresu GHP/GMP/HACCP. Nie nałożono mandatów karnych. Nie wydano decyzji nakazujących. Sprawdzenie wykonania stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowości odbyło się w siedzibie PSSE w Rybniku poprzez kontrolę dostarczonej dokumentacji.

4. Akcja dotycząca poboru zmiotek do badań laboratoryjnych – „akcja Mklik”

W ramach realizacji tej akcji pobrano do badań laboratoryjnych 9 prób zmiotek lub wytrzepek w 5 zakładach produkcyjnych (piekarniach). W 2 próbach (2 piekarnie) zostały wykryte szkodniki zbożowo

mączne, stąd też zostały wydane decyzje nakazujące przeprowadzenie zabiegów dezynsekcji. Decyzje zostały wykonane, przedsiębiorcy przeprowadzili zabiegi dezynsekcji.

5. Akcja wzmożonego nadzoru nad strukturą żywienia dzieci w żłobkach i przedszkolach w 2025r.

Przeprowadzono 22 oceny ilościowe (w 20 zakładach żywienia zbiorowego) na podstawie dostarczonych jadłospisów dekadowych lub raportów magazynowych (w tym wykonano 2 rekontrole). Analizę dekadową przeprowadzono w 3 żłobkach działających w systemie cateringowym (przeprowadzając 4 analizy dekadowe), w 16 przedszkolach (w tym 5 działających w systemie cateringowym) przeprowadzając 17 analiz dekadowych, w 1 szkole podstawowej z oddziałami przedszkolnymi działającej w systemie cateringowym. Do badań laboratoryjnych pobrano 1 próbę posiłku obiadowego w żłobku działającym w systemie cateringowym. Próbę posiłku zbadanego laboratoryjnie oceniono negatywnie - stwierdzono przekroczenie maksymalnego poziomu wartości kalorycznej oraz trzykrotnie przekroczoną wartość dziennego poziomu spożycia (AI) sodu. Liczba próbek nieprawidłowych spośród próbek zbadanych teoretycznie na podstawie dekadowych jadłospisów i raportów magazynowych w sumie **10** (3 to dekadówki w żłobkach, 6 jadłospisów dekadowych w blokach żywienia przedszkoli oraz 1 dekadówka ze szkoły z oddziałami przedszkolnymi). Nieprawidłowości dotyczyły:

- nieprawidłowej wartości energetycznej (zbyt wysoka lub zbyt niska) wynikającej z nieprawidłowej ilości węglowodanów, białka i tłuszczu;
- za małej ilości tłuszczu;
- niewystarczającej ilości witaminy C i wapnia;
- przekroczenia poziomu wystarczającego spożycia sodu/soli.

Wystosowano pisma do dyrektorów zakładów oraz do podmiotów ich nadzorujących (Wydziały Edukacji we właściwych terenowo urzędach gmin czy miast). Przeprowadzono dotychczas rekontrolę w dwóch zakładach dotyczące poprawy struktury żywienia, W wyniku rekontroli stwierdzono częściową realizację wydanych zaleceń oraz poprawę struktury żywienia., jednak ostateczna ocena jadłospisu dekadowego pozostała negatywna. W 2026r. będą podejmowane dalsze czynności kontrolne i działania mające na celu poprawę struktury żywienia dzieci w żłobkach i przedszkolach.

6. Akcja dotycząca nadzoru nad sprzedażą (w tym internetową), wyrobów deklarowanych jako przeznaczone do kontaktu z żywnością, które wytwarzane są techniką druku 3D

W ramach realizacji tej akcji przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną, podczas której stwierdzono nieprawidłowości tj. prowadzenie działalności w zakresie obrotu wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów (zakład nie wpisany do rejestru zakładów prowadzonych przez PPIS w Rybniku). Przedsiębiorcę ukarano grzywną w drodze mandatu karnego w wysokości 100 złotych, wydano decyzję płatniczą. Z uwagi na ustalenia kontrolne dot. umiejscowienia zakładu produkcyjnego stosowne informacje przekazano do właściwego miejscowo PPIS.

7. Akcja w sprawie przeprowadzenia dodatkowego monitoringu stron internetowych pod kątem oferowania produktów pn: „Liv 52” oraz „Liv 52 DS”

W ramach realizacji tej akcji przeprowadzono 1 kontrolę tematyczną, podczas której nie stwierdzono nieprawidłowości.

8. Akcja dotycząca wzmożonego nadzoru sanitarnego nad placówkami sieci Biedronka w zakresie warunków ekspozycji, magazynowania i sprzedaży nabiału, ze szczególnym uwzględnieniem produktów pasteryzowanych

W ramach realizacji tej akcji przeprowadzono 4 kontrole, podczas których sprawdzano warunki magazynowania i ekspozycji produktów nabiałowych. Między innymi dokonywano pomiaru

temperatury w urządzeniach chłodniczych, sprawdzano czy w ramach kontroli wewnętrznej zakładu jest prowadzony monitoring temperatur. Nie stwierdzono nieprawidłowości w ww. zakresie.

9. Akcja dotycząca wzmożenia nadzoru w zakresie kontroli pochodzenia mięsa i mleka pozyskiwanych od zwierząt parzystokopytnych oraz produktów wytworzonych z tych surowców na targowiskach, jak i w handlu detalicznym

W ramach realizacji tej akcji kontrolą objęto 17 zakładów, w tym 13 zakładów działających na terenie targowisk. Przeprowadzono łącznie 17 kontroli. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie identyfikowalności mięsa i produktów mlecznych ani nie stwierdzono nieprawidłowości sanitarno-technicznych.

10. Akcja dotycząca pisma Głównego Inspektora Sanitarnego z dnia 04.04 2025 r. znak BŻ.RA.421.50.2025 w związku z powiadomieniem o fałszowaniu FF25.2235 (#753829) dotyczącym suplementów diety: Chaos Crew Stim Head, Skull Labs Angel Dust i Biowell Labs GW501516 Cardarine

W ramach realizacji akcji kontrolą objęto 3 zakłady obrotu. Podczas 3 kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości, nie stwierdzając obecności przedmiotowych produktów w obrocie.

RASFF - System Wczesnego Ostrzeżenia o Niebezpiecznych Produktach Żywnościowych i Środkach Żywienia Zwierząt

W związku z otrzymanymi w 2025 r. w ramach funkcjonującego na terenie państw Unii Europejskiej, systemu RASFF, powiadomieniami alarmowymi oraz informacyjnymi przeprowadzono 45 kontrole w celu monitorowania występowania w obrocie kwestionowanych produktów żywnościowych czy też materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością tj.:

- „Barwniki spożywcze” (nieautoryzowane użycie barwnika E 171); w ramach działań własnych przedsiębiorca wycofał 1 sztukę kwestionowanego produktu;
- Suplement diety „7NUTRITION KETO BHB 300 g FOREST FRUITS” (nieautoryzowana nowa żywność), w ramach działań własnych przedsiębiorca wycofał 4 sztuki kwestionowanego produktu;
- „Sesam łuskany” (obecności Salmonella spp. w produkcie); w ramach działań własnych przedsiębiorca wycofał 1 sztukę kwestionowanego produktu;
- „Ostropest plamisty” (przekroczenia najwyższego dopuszczalnego poziomu kadmu);
- „Nasiona lnu złotego (Økologiske Gyldne Hørfrø (Golden flax seed))”;
- „Zajączek z polewy o smaku kakaowo-mlecznej” (zanieczyszczenie ciałem obcym – odłamek plastiku); przedsiębiorca został powiadomiony przez producenta o konieczności wycofania z obrotu kwestionowanego produktu
i w ramach działań własnych zabezpieczył 90 sztuk kwestionowanego środka, które zostały zwrócone do producenta,
- „Aj Ajinomoto OYAKATA w stylu japoński kurczak Teriyaki” (napromienianie badanej próbki);
- „Kebab mielony wyprodukowany ze świeżego mięsa indyczego pn.: Fesa di tacchino a fette sottili” (Salmonella Typhimurium);
- „Herbata” (nieautoryzowana nowa żywność); w ramach działań własnych przedsiębiorca wycofał 2 sztuk kwestionowanego produktu;
- „Szkłanki ze wzorem kwiatowym” (migracja ołowiu i kadmu); w ramach działań własnych przedsiębiorca wycofał 27 opakowań (po 3 sztuki) kwestionowanego produktu;
- „Porzeczkę czerwoną” (przekroczenia NDP pozostałości pestycydu fluksapyroksad)
- „Herbatka ziołowa Morwa biała suplement diety (obecności Salmonella spp.)
- „Bazylię suszoną” (obecności Salmonella Kentucky);
- „Orzechy laskowe łuskane” (przekroczenie NDP aflatoksyny B1 oraz sumy aflatoksyn);

- „Twaróg na Sernik” (wykrycie ciał obcych w produkcji);
- „Filety śledziowe typu Matjes” (stwierdzenie *Listeria monocytogenes*);
- „Ananas kawałki w syropie” (przekroczenia NDP cyny w ananasie w puszcze);
- „Groch cały” (przekroczenie NDP pozostałości pestycydu dla tiakloprydu);
w ramach działań własnych przedsiębiorca wycofał 58 sztuk kwestionowanego produktu;
- „Mąka pszenna typ 1850 Graham” (przekroczenie NDP dla zearalenonu);
- „Błonnik” (obecność *Salmonella spp.*);
- „Winogrona jasne” (przekroczenia NDP pozostałości pestycydu acetamiprydu);
- „Herbatka ziołowa pokrzywa, ekspresowa BI-FIX” (przekroczenia NDP sumy alkaloidów pirolizydynowych).

Jedno powiadomienie zostało przekazane do Powiatowego Lekarza Weterynarii w Rybniku z uwagi na zakład znajdujący się pod jego nadzorem.

Interwencje

W roku 2025 r. zgłoszono **56** wniosków o interwencję. **3** wnioski pozostały nierozpatrzone, gdyż 2 wnioski przekazano do rozpatrzenia organom właściwym miejscowo (inni PPIS), w przypadku 1 wniosku – brak kontroli spowodowany prowadzenia działalności w zakładzie. Wnioski dotyczyły zarówno niewłaściwej jakości zdrowotnej żywności jak i niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów. Zgłaszano między innymi:

- ✓ niewłaściwą jakość wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych: niewłaściwy zapach (wyczuwalny rozpuszczalnik) przekąski typu snack (automat vendingowy); zanieczyszczenia fizyczne: kawałek niebieskiego plastiku w sałacie roszonek (sklep), drut metalowy w pieczywie (sklep firmowy piekarni); nieświeże wędliny, rozmrożone lody (sklepy), pleśń w czekoladzie i w chlebie (sklep),
- ✓ wprowadzanie do obrotu żywności po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości: jogurty, batony (sklepy),
- ✓ niewłaściwe (odwołujące się do właściwości leczniczych) oświadczenia zdrowotne stosowane w prezentacji suplementu diety (sprzedaż internetowa),
- ✓ dolegliwości gastryczne po spożyciu: pierogów, produktów typu fast food, (lokale gastronomiczne); suplementów diety (sklep),
- ✓ brak czystości i porządku: brudne stoliki w lokalu,
- ✓ obecność szkodników (ptaki), owady – muchy i osy,
- ✓ obecność gryzoni – sklepy,
- ✓ brak higieny sprzedaży w sklepach (brak rękawiczek jednorazowych przy jednoczesnym przyjmowaniu pieniędzy, brak odzieży ochronnej),
- ✓ brak WC dla klientów w lokalu, brudne stoliki, drzwi,
- ✓ brak orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych,
- ✓ ściany na zapleczu z nalotem pleśni,
- ✓ nieprzyjemne zapachy – „odór szamba” – stoiska mięsne,

Część wniosków było zgłaszanych wielokrotnie często jednocześnie (wskazany ten sam obiekt, podobne zastrzeżenia). Najczęściej zgłaszane interwencje dotyczyły sklepów oraz zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego.

Przeprowadzono **53** kontrole. Na podstawie przeprowadzonych działań kontrolnych **19** wniosków uznano za zasadne. Nałożono **25** mandaty karne na łączną kwotę **6650,00 zł**, także za dodatkowo stwierdzone inne nieprawidłowości. Ponadto wydano polecenia doraźne oraz wydano **9** decyzji nakazujących poprawę stanu sanitarno-technicznego, w tym **2** decyzje nakazujące deratyzację i

dezynsekcję. Do badań laboratoryjnych w ramach kontroli interwencyjnej pobrano 8 prób żywności, zakwestionowano 1 próbę przekąski typu snack z uwagi na nieprawidłowe cechy organoleptyczne (zapach). Ponadto w toku załatwiania w/w interwencji w 4 przypadkach przekazano stosowne informacje do innych PPIS w celu wykorzystania zgodnie z właściwością miejscową. Zgłoszono 1 produkt do systemu RASFF (powiadomienie informacyjne – zwrócenie uwagi) – dot. rozspanki – z uwagi na zgłaszaną przez osobę skarżącą obecność zanieczyszczenia fizycznego.

Działania zapobiegające zatruciom grzybami

W PSSE w Rybniku, jak co roku osoby, które zebrały grzyby dziko rosnące na własne potrzeby i miały wątpliwości czy zebrane grzyby są jadalne, mogły uzyskać bezpłatną poradę w zakresie zebranych grzybów.

W 2025 r. udzielono 54 porady grzybowe.

Największe wątpliwości osób, co do tego czy zebrane grzyby są jadalne, budziły zebrane borowiki ceglastopore, czubajki kanie, mleczaże świerkowe, maślaki, pieczarki, smardze. Zdarzały się pojedyncze przypadki niejadalnych czy trujących grzybów wśród ocenianych grzybów np. goryczaki żółciowe, krowiaki podwinięte, pieczarki karbolowe.

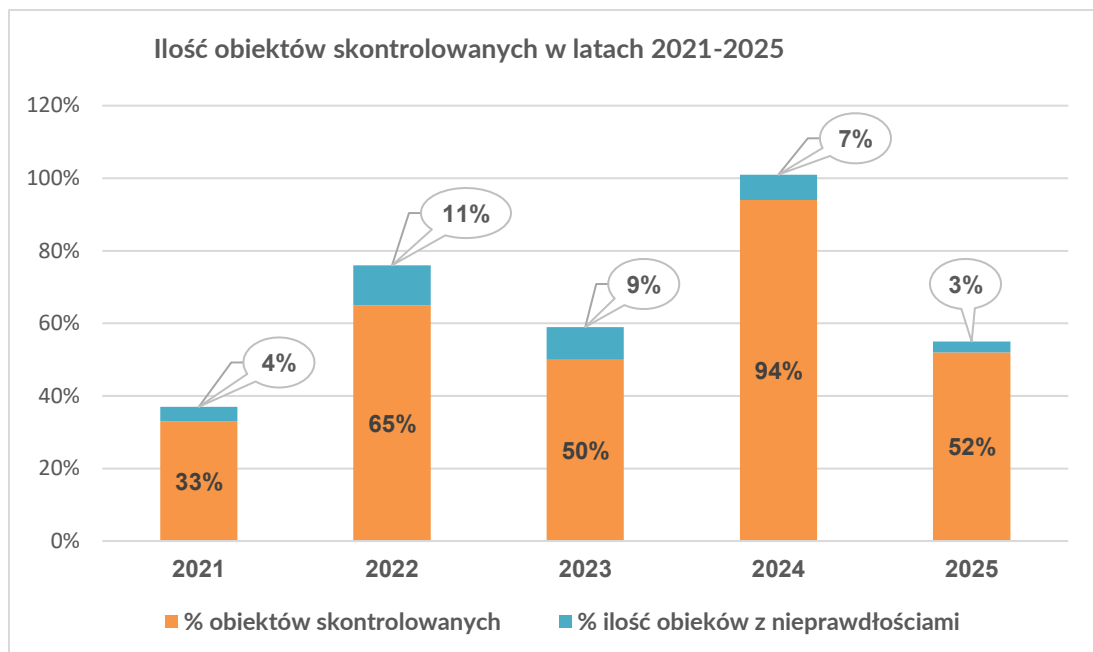

WARUNKI HIGIENICZNO-SANITARNE PLACÓWEK OŚWIATOWYCH, WYCHOWAWCZYCH I WYPOCZYNKU

W roku 2025 w ewidencji obiektów nadzorowanych znajdowało się 168 obiektów. Skontrolowano ogółem 89 placówek, przeprowadzając ogółem 97 kontroli. W 3 placówkach stwierdzono nieprawidłowości, co stanowiło 3,4% skontrolowanych obiektów (w 2024r. – 5,6 %, 2023r. - 8,6%; 2022r. – 10,6%).

Rodzaje placówek	Liczba placówek	Liczba kontroli	Liczba obiektów, w których stwierdzono nieprawidłowości	Liczba wydanych decyzji administracyjnych
stałych	141	73	3	11
sezonowych	25	24	0	0
uczelni wyższych	2	0	0	0

Charakterystyka placówek

Żłobki i kluby dziecięce

W roku 2025 na podległym terenie funkcjonowało ogółem 14 żłobków i klubów dziecięcych. Skontrolowano 4 placówki, co stanowiło 28% obiektów nadzorowanych w tej grupie. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego

W 2025 roku na terenie Miasta Rybnika nadzorem objęto 38 placówki. Skontrolowano ogółem 22 placówki przedszkolne i inne formy wychowania przedszkolnego tj. 57%.

W tej grupie obiektów stwierdzono w 1 obiekcie nieprawidłowości w zakresie złego stanu higieniczno-sanitarnego, wydano 1 decyzję nakazującą dla : Przedszkola Nr 9 w Rybniku, ul. Henryka Wieniawskiego 9, 44-200 Rybnik- doprowadzenie do należytego stanu sanitarno-higienicznego sufitu i ściany na korytarzu na parterze i pierwszym piętrze, w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym dla dzieci oraz w szatni dla personelu. Wydano 1 decyzję nakazową.

Szkoły funkcjonujące samodzielnie oraz zespoły szkół

W 2025 roku na ogólną liczbę 61 szkół funkcjonujących na terenie Miasta Rybnika skontrolowano 33 obiekty tj. 53%. Nieprawidłowości stwierdzono w 2 placówkach oświatowych. Nieprawidłowości dotyczyły :

- Zespół Szkół nr 6 w Rybniku, 44-251 Rybnik , ul. Małachowskiego 145 - doprowadzić do należytego stanu sanitarno - higienicznego w szatni przy sali gimnastycznej dla dziewcząt i dla chłopców, w sali gimnastycznej, w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym przy sali gimnastycznej dla chłopców i dla dziewczynek.
- Zespół Szkół Mechaniczno-Elektrycznych im. Tadeusza Kościuszki w Rybniku, 44-200 Rybnik , ul. T. Kościuszki 23 - doprowadzić do należytego stanu sanitarno - higienicznego ściany i sufit w warsztatach szkolnych zlokalizowanych w budynku przy ul. Świerkłańskiej 42, w następujących pomieszczeniach: w warsztacie spawalniczym metodą MAG/MMA, w warsztacie budowlanym

wraz z magazynem. Doprowadzić do należytego stanu sanitarno-higienicznego i technicznego podłogę w pracowni elektrycznej. Doprowadzić do należytego stanu technicznego stolarkę drzwiową w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla chłopców.

Ponadto wydano 3 opinie sanitarne w trybie art. 168 ustawy Prawo oświatowe. Wydano ogółem 10 decyzji administracyjnych, w tym 2 decyzje nakazowe, 5 decyzji płatniczych oraz 1 decyzję zmieniającą termin wykonania.

Wzorem lat ubiegłych dokonano oceny doboru mebli edukacyjnych do wzrostu uczniów. Ogółem skontrolowano 18 oddziałów w 2 placówkach, gdzie oceniono 359 stanowisk. Podczas oceny mebli w placówkach oświatowych zwracano uwagę na dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu uczniów, oznakowanie mebli, odpowiednie zestawienie mebli i ich stan techniczny oraz posiadanie przez nie certyfikatów.

W 2025 roku pracownicy pionu Higieny Dzieci i Młodzieży przeprowadzili ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 63 oddziałach w 7 placówkach szkolnych, w których badaniom poddano ogółem 1226 uczniów. Zgodnie z arkuszem badań w tym zakresie stwierdzono, że:

- ✓ w 63 oddziałach w 7 szkołach waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała ucznia wyniosła u 601 uczniów, co stanowi 49% badanych uczniów (w 2024r.- 53%),
- ✓ w 63 oddziałach w 7 szkołach waga tornistra szkolnego w zakresie 10-15% masy ciała ucznia wyniosła u 485 uczniów, co stanowi 39,5% badanych uczniów (w 2024r.- 16%),
- ✓ w 45 oddziałach w 7 szkołach waga tornistra szkolnego w zakresie większym niż 15% masy ciała ucznia wyniosła u 140 uczniów, co stanowi 11,5% badanych uczniów (w 2024r. – 11%).

Na podstawie przeprowadzonych badań można stwierdzić znaczną poprawę w zakresie ponadnormatywnego obciążenia uczniów ciężarem tornistrów.

Ponadto w trakcie kontroli sanitarnych sprawdzano czy Dyrektorzy placówek oświatowych zapewniają miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. Nie stwierdzono nieprawidłowości w w/w zakresie.

W 2025 roku zgodnie z § 4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu dotyczącym zapewnienia uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych, skontrolowano w tym zakresie 22 szkoły, wszystkie skontrolowane placówki zapewniły uczniom warunki w tym obszarze (22 placówki zapewniły indywidualne szafki).

Jednym z zadań dotyczących nadzoru nad warunkami higieny procesów nauczania i wychowania jest prawidłowe planowanie nauki i odpoczynku. W 2025 roku tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych oceniono w 17 oddziałach 7 szkół. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Analiza za lata 2024-2025 wskazuje, że rozkłady zajęć były prawidłowo konstruowane, z zachowaniem zasady, iż zajęcia rozpoczynają się o tej samej porze, przy czym różnica pomiędzy dniami nie jest większa niż 1 godzina i różnice liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia nie są większe od 1 godziny.

W roku 2025 skontrolowano 4 placówki w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami. Szkoły posiadały aktualne spisy substancji chemicznych i ich mieszanin, wymagane karty charakterystyki. Pojemniki zawierające substancje chemiczne i ich mieszaniny posiadały prawidłowe oznakowanie oraz były przechowywane w zamkniętych pomieszczeniach lub szafach. W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Wszystkie placówki nauczania i wychowania na terenie Miasta Rybnika posiadają pomieszczenia sanitarne zlokalizowane we własnych budynkach. Placówki podłączone są do kanalizacji centralnej i

wodociągu miejskiego. W 2025r. skontrolowano 16 szkół w zakresie zapewnienia właściwych warunków do utrzymania higieny osobistej. Wszystkie skontrolowane obiekty zapewniły dostęp do bieżącej ciepłej wody przy umywalkach, mydło w płynie w dozownikach, elektryczne suszarki do suszenia rąk lub papierowe ręczniki, papier toaletowy w kabinach ustępowych lub w ich obrębie. W związku z sukcesywną tzw. pełną termomodernizacją budynków przedszkolnych i szkolnych oraz innych obiektów, związaną zazwyczaj z wymianą stolarki okiennej, jak również centralnego ogrzewania, a tym samym podniesieniem standardu placówek, mikroklimat pomieszczeń, w tym dydaktycznych uległ znacznej poprawie. Sale lekcyjne, a także inne pomieszczenia były prawidłowo wentylowane, utrzymywana była właściwa temperatura powietrza.

W 11 placówkach oświatowych przeprowadzono kontrole w zakresie zapewnienia infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Stwierdzono, że:

- ✓ 2 szkoły posiadały szkolny zespół sportowy z boiskiem,
- ✓ 5 szkół posiadało salę gimnastyczną z boiskiem,
- ✓ 2 szkoły posiadały tylko salę gimnastyczną,
- ✓ 2 placówki nie posiadały infrastruktury do zajęć wychowania fizycznego.

Ponadto stwierdzono, iż w placówki, które posiadają zespół sportowy, zapewniły natryski do dyspozycji uczniów. Szkoły, które nie posiadają wystarczającej infrastruktury do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego organizują zajęcia w obiektach sportowych poza placówką, takich jak hala sportowa czy sale gimnastyczne pobliskich szkół.

W 2025 roku skontrolowano 5 placówek w tym zakresie dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach. Wydawanie ciepłych posiłków przygotowywanych na miejscu prowadzone było w 3 placówkach, dostarczane w formie cateringu w 1 placówce, natomiast 1 placówka zapewniała posiłki poza szkołą. Z obiadów (pełnych) łącznie skorzystało 634 uczniów.

Szkoły wyższe

Na terenie Miasta Rybnika funkcjonowały 2 szkoły wyższe publiczne, zlokalizowane w 2 obiektach. W 2025 roku nie przeprowadzono kontroli w tej kategorii obiektów.

Placówki z pobytem całodobowym

W 2025 roku na terenie Miasta Rybnika znajdowało się 6 placówek z pobytem całodobowym, w tym 6 placówek opiekuńczo-wychowawczych. Skontrolowano 2 placówki. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Pozostałe placówki stałe

Na terenie Miasta Rybnika w 2025r. znajdowało się 16 innych placówek, w tym:

- 7 placówek wsparcia dziennego,
- 9 placówek wychowania pozaszkolnego.

Skontrolowano 1 placówkę. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2025 roku w wyniku realizacji przez placówki decyzji wydanych przez PPIS w Rybniku wyegzekwowano 7 decyzji, tj. doprowadzono do odpowiedniego stanu sanitarno-higienicznego m.in. sale lekcyjne, sale zabaw, ciągi komunikacyjne, sale gimnastyczne, pomieszczenia higieniczno-sanitarne, dostosowano meble do zasad ergonomii uczniów, co przyczyniło się do poprawy warunków nauki w 3 szkołach podstawowych, 3 zespołach szkolno-przedszkolnych, 1 przedszkolu.

W placówkach zapewniono odpowiednie warunki do utrzymania higieny osobistej. Stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny obiektów jest odpowiedni. dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, papieru toaletowego, mydła w płynie i ręczników jednorazowych lub suszarek do rąk. Meble, sprzęty i urządzenia sportowe posiadają wymagane certyfikaty lub atesty.

W 2025 roku pracownicy Oddziału Badań i Pomiarów na Stanowiskach Pracy w Dziale Laboratoryjnym Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach przeprowadzili pomiary natężenia oświetlenia w 1 Liceum Ogólnokształcącym. Stwierdzono nieodpowiednie natężenie oświetlenia w salach lekcyjnych oraz innych pomieszczeniach placówki.

Wyniki pomiarów oświetlenia sztucznego przeprowadzonych w latach 2024 – 2025

Rodzaje placówek	Oświetlenie sztuczne			
	Liczba skontrolowanych pomieszczeń		Liczba i procent pomieszczeń, w których stwierdzono oświetlenie niezgodne z normą	
	2025	2024	2025	2024
Przedszkola	0	0	0	0
Szkoły Podstawowe	0	38	0	31 81%
Zespoły Szkół	0	0	0	0
Inne placówki	33	0	27 82%	0
Razem	33	38	27 82%	31 81%

Ponadto podczas kontroli sanitarnych, sprawowano nadzór nad przestrzeganiem przez dyrekcję placówek oświatowych wymogów w zakresie zapewnienia odpowiedniego natężenia oświetlenia w pomieszczeniach, w szczególności w salach zabaw, w salach zajęć oraz w salach lekcyjnych, w następstwie czego wydano zalecenia pokontrolne w ogółem 7 placówkach, w tym w:

- 2 przedszkolach,
- 1 szkole podstawowej,
- 1 zespole szkół,
- 1 żłobku,
- 2 pozostałych placówkach stałych.

Warunki wypoczynku dzieci i młodzieży

W roku 2025 do bazy Ministerstwa Edukacji Narodowej zostało zgłoszonych ogółem 93 turnusów, w tym 80 turnusów dotyczących wypoczynku letniego i 13 turnusów podczas wypoczynku zimowego.

W trakcie trwającego wypoczynku letniego, na którym przebywało 442 uczestników, skontrolowano 15 turnusów. Podczas trwającego wypoczynku zimowego, z którego korzystało 249 uczestników, skontrolowano 9 turnusów. W trakcie wypoczynku zimowego jak również letniego, zapewniono właściwe warunki sanitarno-higieniczne, nie odnotowano interwencji.

Wypoczynek w miejscu zamieszkania wzorem lat ubiegłych zorganizowany był w formie półkolonii przez placówki pracy pozaszkolnej. Dla dzieci i młodzieży organizowano zajęcia w formie gier, zabaw, konkursów, turniejów, warsztatów, pokazów i wycieczek wyjazdowych poza miasto.

Nadzór nad wypoczynkiem ponownie został wzmocniony działaniami edukacyjno-informacyjnymi na temat bezpiecznych ferii i wakacji, zapobiegania chorobom odkleszczowym, bezpiecznego korzystania z czasu wolnego, zachęcano do udziału w konkursie „Wakacje: bezpiecznie, zdrowo i zabawnie”. Podczas spotkań przekazywano materiały w formie papierowej (broszury i plakaty).

Interwencje

W 2025 roku zgłoszono 1 prośbę o interwencję:

- ✓ w zespole szkół - niewłaściwe ułożony plan zajęć.

Interwencja była bezzasadna.

Działania edukacyjno-informacyjne

W 2025 roku w trakcie czynności kontrolnych każdorazowo prowadzono wiele działań edukacyjno-informacyjne w zakresie profilaktyki zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem roli szczepień w zapobieganiu poważnym chorobom, zachowaniom mającym chronić uczniów przed niekorzystnymi warunkami pobytu w placówkach oświatowych. Na placówkach pozostawiono materiały edukacyjno – informacyjne dotyczące:

- ✓ profilaktyka wad wzroku - aspekt oświetlenia,
- ✓ profilaktyka wad postawy – ergonomia stanowiska pracy uczniów i przedszkolaków,
- ✓ profilaktyka wad postawy – dostosowanie mebli do warunków antropometrycznych uczniów i przedszkolaków,
- ✓ profilaktyka wad postawy – szkolny tornister,
- ✓ organizacja procesu nauczania – higieniczny rozkład zajęć lekcyjnych, przerwy międzylekcyjne,
- ✓ organizacja procesu nauczania – higieniczny rozkład zajęć lekcyjnych, przerwy międzylekcyjne,
- ✓ profilaktyka zdrowotna nad uczniami-aspekt zapobiegania i zwalczania wszawicy.
- ✓ wentylacja pomieszczeń; jak dbać o instalację wewnętrzną w budynkach,
- ✓ realizacja ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

NADZÓR NAD WARUNKAMI HIGIENY PRACY I CHEMIKALIAMI

W roku 2025 na terenie miasta Rybnika objętych nadzorem było 391 zakładów (w 2024r – 413 zakładów).

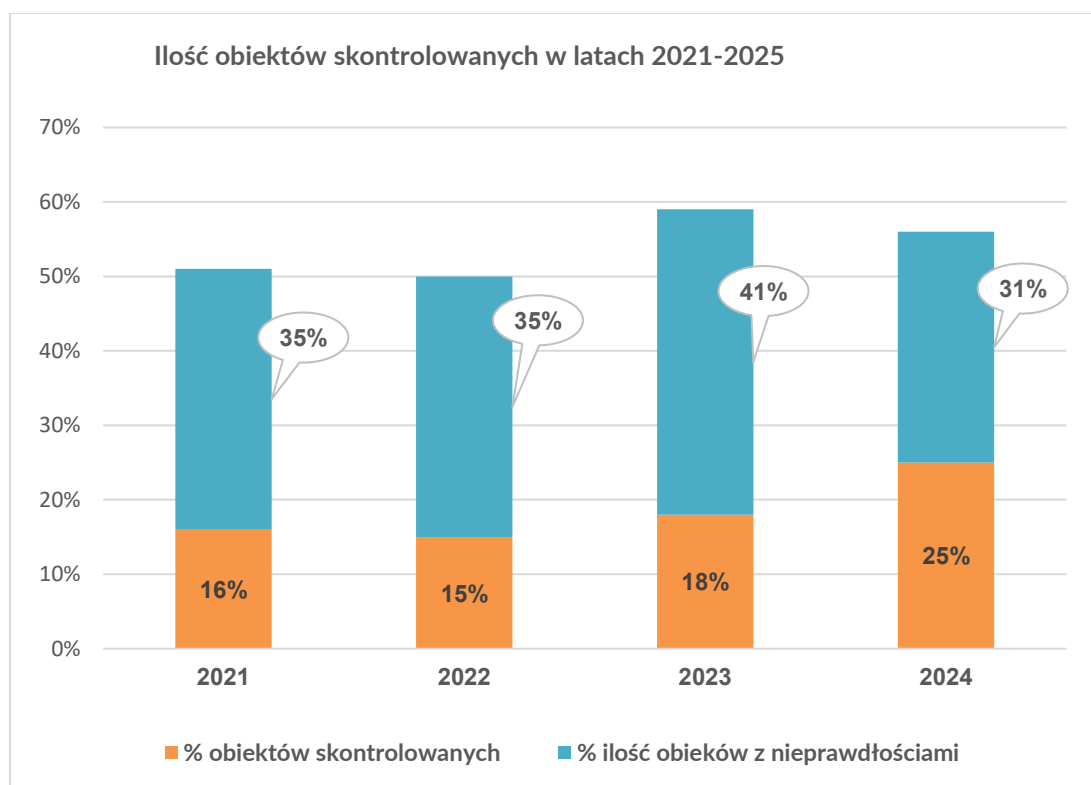
Ogółem skontrolowano 75 zakładów pracy (co stanowi 19,18%). przeprowadzono 100 kontroli.

W 21 zakładach stwierdzono nieprawidłowości – 28%.

Wydano ogółem 63 decyzje , w tym: 21 decyzji nakazowych, 21 decyzji płatniczych, 18 decyzji zmieniających termin wykonania, 2 decyzje wygaszające, 1 decyzja umarzająca postępowanie administracyjne.

NADZÓR NAD WARUNKAMI HIGIENY PRACY

W ramach nadzoru nad warunkami pracy skontrolowano 68 zakładów pracy (pracodawców), tj. 17,39% obiektów objętych nadzorem na terenie miasta Rybnik. Przeprowadzono 90 kontroli. W 19 zakładach – obiektach stwierdzono nieprawidłowości dotyczące warunków pracy, co stanowi 28% skontrolowanych obiektów. Wydano 59 decyzji administracyjnych dotyczących warunków pracy – 19 nakazujących, 19 płaćniczych, 18 zmieniających, 2 wygaszające, 1 umarzająca.

Czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy

W 2025 r. skontrolowano 20 zakładów, w których w narażeniu na czynniki rakotwórcze, mutagenne lub reprotoksyczne w środowisku pracy pracuje ogółem 970 osób. Przeprowadzono ogółem 23 kontrole.

W 4 zakładach pracy stwierdzono nieprawidłowości. Wydano 4 decyzje nakazujące. Stwierdzono nieprawidłowości w zakresie:

- braku prowadzonego **rejestru prac**, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, zawierającego wymagane dane;
- braku prowadzonego **rejestru pracowników** zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, zawierającego wymagane dane;

- braku **przekazania informacji** o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu;
- braku przeprowadzonego **okresowego szkolenia** pracowników na stanowiskach pracy.

Czynniki rakotwórcze występujące w skontrolowanych zakładach pracy w 2025r.

Lp.	Nazwa czynnika rakotwórczego	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono występowanie czynnika rakotwórczego
1	promieniowanie jonizujące	2
2	prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną – frakcję respirabilną powstającą w trakcie pracy	6
3	prace związane z narażeniem na spaliny emitowane z silników Diesla	1
4	formaldehyd	2
5	prace związane z narażeniem na pył drewna	3
6	czterwien zasadowa 9	1
7	benzo(a)piren – 1 zakład	1
8	wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne	1
9	cytostatyki	1
10	benzyna	4
11	tlenek węgla (substancja reprotoksyczna)	12
12	imidazole (substancje reprotoksyczne)	1

W związku z wytycznymi w sprawie planowania i działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w 2025r. realizowano zadanie pn. „Działania kontrolne oraz edukacyjne w zakresie warunków pracy i oceny narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje reprotoksyczne w środowisku pracy”.

Pod nadzorem Sekcji Higieny Pracy w Rybniku znajduje się 12 podmiotów, w których pracownicy narażeni są na substancje reprotoksyczne w środowisku pracy. Ogółem narażonych jest 183 osoby. W 2025 roku przeprowadzono 18 kontroli w 12 zakładach.

Nieprawidłowości stwierdzono w 7 zakładach, wydano 7 decyzji nakazujących. Nieprawidłowości dotyczyły:

- braku prowadzonego **rejestru prac**, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, zawierającego wymagane dane;

- braku prowadzonego **rejestru pracowników** zatrudnionych przy pracach, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym, zawierającego wymagane dane;
- braku **przekazania informacji** o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym właściwemu państwowemu wojewódzkiemu inspektorowi sanitarnemu;
- brak przeprowadzonego **okresowego szkolenia** pracowników na stanowiskach pracy;
- niewłaściwego stanu higieniczno-sanitarnego (w tym porządkowego i technicznego) pomieszczeń pracy,
- braku lub nieaktualnych badań i pomiarów substancji reprotoksycznych w środowisku pracy,
- braku lub nieaktualnej oceny ryzyka zawodowego w zakresie substancji reprotoksycznych;
- braku poinformowania pracowników o narażeniu na działanie substancji reprotoksycznych.

W 2025 r. na terenie Miasta Rybnika skontrolowano ogółem 14 zakładów, w których w przekroczeniu czynników szkodliwych dla zdrowia pracuje ogółem 565 osób. Przeprowadzono 14 kontrole. Wydano 4 decyzje, w tym 1 decyzję zmieniającą, 2 decyzje nakazujące, 1 decyzję wygaszającą. Stwierdzono nieprawidłowości w 2 zakładach w zakresie: przekroczenia NDS pyłów. W 2025 r. poprawiono warunki pracy dla **30** osób - na czynniki chemiczne.

Liczba osób pracujących w przekroczeniach czynników szkodliwych dla zdrowia w latach 2022-2025

Rok	Liczba zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDN/NDS	Liczba osób pracujących w przekroczeniu NDN/NDS			
		ogółem	na czynniki fizyczne	na pyły	na czynniki chemiczne
2025	55	3732	3317	2032	2030
2024	61	4124	3546	2051	1796
2023	60	3433	2855	2050	1800
2022	59	3400	2854	2050	1834

W 2025 r. ogółem skontrolowano 24 zakłady pracy, w których w narażeniu na działanie szkodliwych czynników biologicznych pracuje 2118 osób. Ogółem przeprowadzono 24 kontrole.

W skontrolowanych zakładach nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto w 2025 r. w wyniku przeprowadzonych kontroli w zakresie warunków higieny pracy stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- W zakresie warunków higieniczno-sanitarnych stwierdzono nieprawidłowości w 9 zakładach dotyczące:
 - złego stanu higienicznosanitarnego pomieszczeń higienicznosanitarnych,
 - złego stanu higienicznosanitarnego pomieszczeń pracy,
 - braku odpowiedniego wyposażenia pomieszczeń higienicznosanitarnych.
- W zakresie oceny ryzyka zawodowego stwierdzono nieprawidłowości w 4 zakładach dotyczące:
 - braku sporządzonej i udokumentowanej oceny ryzyka zawodowego na stanowisku pracy.

- W zakresie badań i pomiarów stwierdzono nieprawidłowości w 15 zakładach dotyczące:
 - braku badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia,
 - braku prowadzenia na bieżąco rejestru czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowisku pracy, zgodnie z obowiązującym wzorem.
- W zakresie badań lekarskich stwierdzono nieprawidłowości w 4 zakładach dotyczące:
 - braku aktualnych orzeczeń lekarskich stwierdzające brak przeciwwskazań do pracy na określonych stanowisku.
- W zakresie przekroczeń stwierdzono nieprawidłowości w 2 zakładach dotyczące:
 - przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń pyłów na stanowisku pracy.

W 2025 roku skontrolowano 47 zakładów pracy stosujących w działalności zawodowej substancje chemiczne i ich mieszaniny. Przeprowadzono ogółem 48 kontroli, wydano 1 decyzję nakazującą. W zakresie stosowania chemii stwierdzono nieprawidłowości w 1 zakładzie dotyczącą: braku aktualnego spisu stosowanych substancji chemicznych i ich mieszanin.

Przeprowadzono również 12 kontroli u stosujących w działalności zawodowej produkty biobójcze. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Interwencje

W 2025 r. do PSSE w Rybniku wpłynęły 4 wnioski o interwencję w zakresie nadzoru nad warunkami pracy, które dotyczyły:

- naruszenia podstawowych wymagań higienicznych i zdrowotnych,
- złego stanu pomieszczeń – 2 wnioski,
- braku dostępu do bieżącej wody w zakładzie pracy – 2 wnioski.

W wyniku przeprowadzonych kontroli ustalono, iż. wnioski o interwencje w zakresie braku dostępu do bieżącej wody w zakładzie pracy są niezasadne.

NADZÓR NAD CHEMIKALIAMI

W 2025 roku w ramach nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami skontrolowano :

- ✓ 3 producentów , przeprowadzono 3 kontrole. Nie stwierdzono nieprawidłowości.
- ✓ 1 importera, przeprowadzono 3 kontrole, w tym 1 sprawdzająca, stwierdzono nieprawidłowość w zakresie braku sporządzonych zgodnie z przepisami kart charakterystyk wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych, wydano 1 decyzję nakazującą.
- ✓ 2 formulatorów, przeprowadzono 3 kontrole, w tym 1 sprawdzająca. stwierdzono nieprawidłowość w zakresie braku sporządzonych zgodnie z przepisami kart charakterystyk wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych, wydano 1 decyzję nakazującą.
- ✓ 14 dystrybutorów, przeprowadzono 14 kontroli. Nie stwierdzono nieprawidłowości
- ✓ 1 podmiot w zakresie detergentów, przeprowadzono 2 kontrole, w tym 1 sprawdzająca. Stwierdzono nieprawidłowość w zakresie braku na opakowaniu detergentu przeznaczonego do powszechnej sprzedaży wskazanych kompozycji zapachowych, środków konserwujących.

Produkty biobójcze

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych, wprowadzania do obrotu wyrobów poddanych działaniu produktów biobójczych i substancji czynnych przeznaczonych do stosowania w produktach biobójczych w działalności zawodowej, sprawowany jest zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi, tj.:

- -Ustawą z dnia 9 października 2015 r. o produktach biobójczych,
- -Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 528/2012 z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych.

W 2025 roku przeprowadzono 8 kontroli w 8 obiektach w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych. Przeprowadzono 7 kontrole u dystrybutorów oraz 1 kontrolę u udostępniającego produkty biobójcze po raz pierwszy. Nie stwierdzono nieprawidłowości.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Nadzór nad przestrzeganiem przepisów w zakresie produktów kosmetycznych sprawowany jest zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi tj.:

- ustawą z dnia 4 października 2018 r. o produktach kosmetycznych,
- rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 30 listopada 2009 r. nr 1223/2009 dotyczącym produktów kosmetycznych.

W 2025 roku skontrolowano 2 dystrybutorów, przeprowadzono 2 kontrole. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W ramach planu poboru prób na 2025 rok w 2 podmiotach pobrano próby produktów kosmetycznych. W kierunku badań :

- ✓ mikrobiologicznych pobrano 1 próbkę produktów kosmetycznych przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci,
- ✓ zawartości fluoru pobrano 3 próbki – pasty do zębów,
- ✓ zawartości formaldehydu 2 próbki – mydło w płynie.

Ponadto ww. próby w kierunku oceny znakowania.

Nie zakwestionowano żadnej próby.

Nadzór nad prekursorami kat 2 i 3 oraz środkami zastępczymi i nowymi substancjami psychoaktywnymi

Nadzór nad obrotem prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 sprawowany jest poprzez kontrolę w szczególności ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz przepisów UE.

Pod nadzorem PSSE w Rybniku znajdują się 1 podmiot wprowadzający do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 2 oraz 24 podmioty wprowadzające do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 3.

W 2025 roku przeprowadzono 5 kontroli u wprowadzającego do obrotu prekursorzy narkotyków kat. 3. Ponadto przeprowadzono ogółem 4 kontroli u stosujących prekursorzy kat. 3 w działalności zawodowej. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2025 r. na terenie miasta Rybnika nie przeprowadzono kontroli w zakresie przestrzegania zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych w rozumieniu ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jednolity dz. U. z 2023 poz. 1939 ze zm.).

W 2025 r. otrzymano od podmiotów leczniczych informacje o podejrzeniu zatrucia środkami zastępczymi u 1 osoby.

CHOROBY ZAWODOWE

W okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r. do PPIS w Rybniku wpłynęło 26 zgłoszeń podejrzenia choroby zawodowej, w tym 1 przekazano do rozpatrzenia zgodnie z właściwością miejscową, u 8 pracowników zatrudnionych w zakładach pracy zlokalizowanych na terenie miasta Rybnik stwierdzono chorobę zawodową, tj: pylice płuc: pylica górników kopalń węgla.

Stwierdzone choroby zawodowe u pracodawców prowadzących działalność na terenie miasta Rybnika stanowią 66 % wszystkich chorób zawodowych stwierdzonych przez PPIS w Rybniku w okresie od 01.01.2025 r. do 31.12.2025 r.

Ogółem w roku 2025 wydano 19 decyzji w sprawie chorób zawodowych.

W ramach prowadzonych postępowań w sprawie chorób zawodowych przeprowadzono 59 ocen narażenia w kierunku choroby zawodowej.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

W ramach wykonywania zadań sekcja Zapobiegawczego Nadzoru sanitarnego realizowała na bieżąco obowiązki wynikające z art. 3 Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz z przepisów szczególnych.

Strategiczne oceny oddziaływania na środowisko.

W 2025 r. dla Prezydenta Miasta Rybnika zaopiniowano ogółem 9 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego miasta Rybnika, dla określonych terenów, oznaczonych stosownymi symbolami. Wszystkie opinie sanitarne zostały wydane w ramach przeprowadzenia postępowania, dot. strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Wnioski wpływające do tutejszego organu o zaopiniowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, dotyczyły rejonów ulic o małych powierzchniach, tak jak w latach ubiegłych. Dokonując analizy zaopiniowanych w 2025 r. planów stwierdzono, że miały one na celu m.in. usankcjonowanie stanu rzeczywistego i dostosowanie do obowiązujących studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, umożliwienie realizacji obiektów przemysłowych tj. obiektów o charakterze produkcyjnym i usługowym, przy jednoczesnej minimalizacji wzajemnych konfliktów wynikających z różnego przeznaczenia terenów i różnych zasad zagospodarowania. Opracowanie ich związane było również z koniecznością korekty przebiegu niektórych dróg oraz z wnioskami mieszkańców o nowe tereny budowlane przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową. Powyższe pociągnęło za sobą wprowadzenie na tych obszarach nowych terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, a także zabudowy

mieszaniowej, która stanowiła uzupełnienie istniejącej już zabudowy. W większości przypadków nowe plany nie zmieniły w sposób znaczący zagospodarowania terenów, a realizacja ich ustaleń przyczyniła się do zaspokojenia bezpośrednich potrzeb ludności oraz podniesienia warunków i jakości ich życia. Podsumowując projekty planów, to zdecydowana większość terenów, na których ustalono w projekcie urbanizację, posiadała w obowiązującym planie miejscowym podobne przeznaczenia, co nadane im w nowym dokumencie. Opiniowane plany nie zmieniły, więc w sposób znaczący sposobu zagospodarowania poszczególnych terenów. Opiniując przedmiotowe dokumenty dokonano analizy skutków dla środowiska wynikających z realizacji ich ustaleń, w tym, m.in. wpływ na wody powierzchniowe, wody podziemne, wpływ na klimat, powierzchnię ziemi, środowisko przyrodnicze, a zwłaszcza na warunki i jakość życia mieszkańców. Przy ich opiniowaniu zwracano szczególną uwagę na poprawę warunków życia mieszkańców i redukcję konfliktów pomiędzy działalnością gospodarczą, a wymaganiami ochrony zdrowia ludzi.

Ocena oddziaływania przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko.

W 2025 r. w ramach procedury wynikającej z zapisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112 z późn. zm.) zajęto 7 stanowisk (dla 6 przedsięwzięć), w formie opinii, w sprawie przeprowadzenia oceny oddziaływania planowanych przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, których realizację planuje się na obszarze działania Prezydenta Miasta Rybnika, w tym:

- 4 opinie na wniosek Prezydenta Miasta Rybnika,
- 2 opinie na wniosek Prezydenta Miasta Żory,
- 1 opinia na wniosek Burmistrza Miasta Radlina,

w ramach prowadzonych przez nich postępowań. Były to m.in. takie przedsięwzięcia jak:

- Rozbudowa układu kogeneracji wraz z rozbudową i przebudową węzła osadowego na Oczyszczalni Ścieków w Rybniku-Orzepowicach przy ul. Rudzkiej 132,
- Budowa hali serwisowo-magazynowej z zapleczem socjalno-biurowym wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną na działkach o nr: 1347/2 i 1332/2 oraz budowa budynku biurowego z laboratorium i salami szkoleniowymi wraz z towarzyszącą infrastrukturą techniczną na działkach o nr: 1352/2 i 1811/2 w Rybniku przy ul. Podmiejskiej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Rybniku zaopiniował warunki realizacji 2 inwestycji, położonych na obszarze działania Prezydenta Miasta Rybnika, przed wydaniem dla nich przez organ ochrony środowiska decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, niezbędnej do wydania dla tych inwestycji pozwolenia na budowę, 1 na wniosek Prezydenta Miasta Rybnika, 1 na wniosek Prezydenta Miasta Wodzisławia Śląskiego. Była to, m.in.:

- Budowa instalacji do przetwarzania odpadów budowlanych o wydajności do 60 Mg/h wraz z niezbędną infrastrukturą oraz zbieranie odpadów, zlokalizowanej w Rybniku przy ul. Majątkowej, na parceli nr 346/16.

Uzgodnianie dokumentacji projektowej.

W 2025 r. zaopiniowano w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych 2 projekty dot.:

- Zmiana sposobu użytkowania pomieszczeń biurowych na gabinety kosmetyczne w Rybniku, przy ul. Gliwickiej 241,
- Przebudowa części pomieszczeń Ośrodka Leczenia i Rehabilitacji Dzieci im. Św. Jana Pawła II w Rybniku przy ul. Ks. H. Jości 55.

Stanowiska w ramach uczestniczenia w dopuszczeniu obiektu budowlanego do użytkowania oraz wyrażenia zgody na usytuowanie wyrzutni.

W 2025 r. przeprowadzono ogółem **28** kontroli oraz dopuszczono do użytkowania **28** zrealizowanych obiektów, na podstawie pozwoleń na budowę, zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania w organie administracji architektoniczno-budowlanej lub na podstawie projektów technologicznych uzgodnionych pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych. W ramach tych czynności kontrolnych dokonywano m.in. szczegółowego przeglądu zrealizowanych obiektów i ich otoczenia, pod kątem zgodności z projektem. W celu zagwarantowania odpowiednich warunków pobytu ludzi w budynkach, sprawdzano również zastosowanie właściwych pod względem zdrowotnym materiałów budowlanych.

Zdecydowaną większość odbieranych obiektów stanowiły lokale usługowe, jak: zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, sklepy i pawilony spożywcze oraz restauracje.

Na szczególną uwagę zasługują:

- Hospicjum stacjonarne, zlokalizowane w Rybniku przy ul. Barbórki, nr ew. działek 3211/20, 2864/57, 3210/20, 1784/53, 1289/53, 3225/51 (obecny nr 3384/51), 2682/57, 2698/51, 1706/1, 2452/13, 3194/60, 2439/41, 2808/57,
- Budowa centrum automatycznego sortowania i przetwarzania materiałów i stopów przyszłości z wykorzystaniem skanera promieni rentgenowskich: budowa hali, budynku portierni, urządzeń technologicznych, instalacji oraz infrastruktury technicznej, m.in. zbiornika retencyjnego zlokalizowanych w Rybniku, przy ul. Ekonomicznej 7.

W 2 obiektach, w których przeprowadzono kontrole dotyczące dopuszczenia do użytkowania, stwierdzono nieprawidłowości w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych tj.:

- wysokość ustępu ogólnodostępnego dla właścicielki i klientów wynosi 2,28 m (salon kosmetyczny),
- w ustępie ogólnodostępnym dla właścicielki i klientów nie wykonano przedsionka (salon kosmetyczny),
- w ustępie dla personelu nie wykonano przedsionka (sklep piekarniczo-cukierniczy).

Wydano **2** decyzje wyrażające zgodę na usytuowanie wyrzutni powietrza na poziomie terenu.

Działania edukacyjno-informacyjne.

W 2025 r. w trakcie czynności odbiorowych każdorazowo prowadzono wiele działań edukacyjno-informacyjnych w zakresie profilaktyki zdrowotnej. Inwestorom pozostawiono materiały edukacyjno-informacyjne. Działania dotyczyły:

- konieczności zapewnienia właściwych wymagań dla wentylacji i klimatyzacji: zapewnienie odpowiedniej wentylacji w wydzielonych pomieszczeniach, właściwej jakości powietrza wentylacyjnego dostarczanego do pomieszczeń w zależności od przeznaczenia, odpowiedniej ilości powietrza w pomieszczeniach, usuwanie z pomieszczeń zużytego powietrza,
- konieczności prawidłowego utrzymania systemu wentylacji i klimatyzacji w zakresie przeglądów/czyszczenia/wymiany filtrów, aspektów prawidłowego utrzymania i eksploatacji instalacji w celu przeciwdziałania potencjalnym zagrożeniom,
- badania wody oraz konieczności zapewnienia właściwych wymagań dla instalacji wodociągowych – w kontekście zagrożeń i metod zapobiegawczych w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi,
- profilaktyki w zakresie bakterii Legionella, która może występować w wewnętrznym systemie wodociągowym i systemie klimatyzacyjnym.

PROMOCJA ZDROWIA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Do zadań Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej należy rozpoznawanie i określenie potrzeb zdrowotnych w regionie, opracowanie i realizowanie lokalnych, wojewódzkich i krajowych programów prozdrowotnych ich współrealizowanie, koordynowanie i monitorowanie. Udzielanie pomocy metodycznej, organizacyjnej podmiotom leczniczym, placówkom oświatowym i innym w realizacji zadań prozdrowotnych, prowadzenie poradnictwa metodycznego oraz dystrybucja materiałów edukacyjnych. Ponadto monitorowanie i ocenianie podejmowanych działań profilaktycznych i prozdrowotnych w podległych jednostkach. W związku z tym w 2025 roku Sekcja Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej PSSE w Rybniku przeprowadziła 11 wizytacji, w trakcie których ocenie podlegała działalność oświatowo - zdrowotna prowadzona przez placówki nauczania i wychowania. Inicjowała jak i wspierała działania na rzecz zdrowia i profilaktyki zdrowotnej na terenie powiatu rybnickiego poprzez realizację interwencji pogranych i nieprogramowych.

INTERWENCJE PROGRAMOWE

Lp.	Tytuł programu	Liczba obiektów	Liczba odbiorców
1.	„Trzymaj Formę!”	18	4775
2.	„Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS”	42	7773
3.	„Bieg po zdrowie”	11	508
4.	„ARS, czyli jak dbać o miłość?”	4	728
5.	„Skąd się biorą produkty ekologiczne”	17	1107
6.	„Czyste powietrze wokół nas”	16	947
7.	„Podstępne WZW”- program profilaktyki WZW typu: A,B i C	7	784
8.	„Znamię! Znam je?”	8	1551
9.	„Smak życia, czyli debata o dopalaczach”	16	864
10.	„Wybierz życie – Pierwszy krok”	7	1239
11.	„Zdrowie i emocje- skrzynka z narzędziami”	16	1201
Ogółem:		162	21477

INTERWENCJE NIEPROGRAMOWE

Lp.	Rodzaj i tytuł interwencji w zakresie:	Zasięg interwencji	Lp. podmiotów realizujących	Liczba odbiorców
1.	Profilaktyka palenia tytoniu, w tym: Światowy Dzień Bez tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia	krajowy	41	2951
2.	Profilaktyka palenia tytoniu, w tym: kontrole przestrzegania zapisów ustawy	wojewódzki	473	0
3.	Profilaktyka używania alkoholu	powiatowy	57	24041
4.	Światowy Dzień Zdrowia	krajowy	112	55864
5.	Profilaktyka cukrzycy	powiatowy	17	8721
6.	Profilaktyka zatruc grzybami (akcja „Bezpieczne grzybobranie”)	wojewódzki	12	3644
7.	Promocja higieny jamy ustnej, w tym profilaktyka próchnicy i chorób przyzębia	powiatowy	13	9391
8.	Promocja szczepień ochronnych (Zaszczep w sobie chęć szczepienia”, w tym profilaktyka grypy	wojewódzki	141	45489
9.	Profilaktyka chorób nowotworowych	powiatowy	32	17000
10.	Profilaktyka wszawicy	powiatowy	25	2033
11.	Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach; Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach	krajowy	44	7148
12.	Pierwsza pomoc przedmedyczna - ratownictwo medyczne	powiatowy	18	1160
13.	Zapobiegania i eliminowanie negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie ludzi	powiatowy	3	3872

14.	Promocja zdrowia psychicznego	powiatowy	4	2867
15.	Interwencje wynikające z sytuacji epidemiologicznej POWÓDŹ	powiatowy	3	650
16.	Akcja „Bezpieczne ferie 2025”	wojewódzki	17	7619
17.	Akcja „Bezpieczne wakacje 202”5	wojewódzki	42	6835
18.	Profilaktyka niekorzystnych skutków zdrowotnych wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV - „Łap słońce z głową”	wojewódzki	42	7273
19.	Profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu środków psychoaktywnych wśród młodzieży – „Nowe narkotyki – nowe zagrożenia”	wojewódzki	149	11281
20.	Profilaktyka wad postawy ph. „Lekki tornister”	wojewódzki	60	11802
21.	Akcja #Wybierz zdrowie	wojewódzki	56	7967
22.	Kampania edukacyjna „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy” #LekcjaKleszczoochrony	wojewódzki	82	50283
23.	Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!	krajowy	5	1101
24.	Kampania informacyjna promująca szczepienia przeciw HPV	krajowy	33	8086
25.	Klub zdrowego przedszkolaka	wojewódzki	39	3817
26.	Kampania „Jesień bez infekcji”	krajowy	10	2028
27.	Akcja Informacyjno-edukacyjna ph. „Wirusoochrona” #LekcjaWirusoochrony	wojewódzki	148	16049
28.	Kampania medialna EFSA „PlantHealt4Life”	krajowy	8	1201
29.	Kampania #Safe2EatEu	krajowy	11	7074
30.	Krztusiec	krajowy	7	2198
Ogółem:			1704	329445

Działania w zakresie profilaktyki rozprzestrzeniania się chorób, w tym chorób zakaźnych oraz promocja szczepień ochronnych.

W 2025 roku ramach działań dot. profilaktyki rozprzestrzeniania się chorób w tym chorób zakaźnych oraz promocji szczepień ochronnych podjęto następujące tematy: profilaktykę chorób zakaźnych w tym promocję szczepień ochronnych, profilaktykę chorób odkleszczowych oraz profilaktykę wad postawy.

- Prowadzono działania edukacyjno-informacyjne skierowane głównie do szkół, ale i ogółu społeczeństwa lokalnego:
 - **Krajowy Program edukacyjny dla szkół ponadpodstawowych „Podstępne WZW”.** Program edukacyjny skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego głównym celem było podniesienie wiedzy na temat profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV. Kształtowanie zachowań zdrowotnych, w tym również w zakresie przeciwdziałania chorobom zakaźnym, stanowi ważny element działań edukacyjnych w szkole. Do realizacji programu przystąpiło 7 szkół, edukacją objęto 784 osoby.
 - **Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS.** Główne cele programu to: ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV; zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie HIV/AIDS; poprawa jakości życia w sferze psychospołecznej osób żyjących z HIV/AIDS, ich rodzin i bliskich; poprawa jakości i dostępu do

diagnostyki i opieki medycznej nad ludźmi żyjącymi z HIV/AIDS oraz osobami narażonymi na zakażenie HIV. Do realizacji programu przystąpiło 42 podmiotów, edukacją objęto 7773 osób.

- Współorganizowano konkurs wiedzy dot. HIV AIDS „HIV/AIDS – chcę wiedzieć więcej” w którym udział wzięło 48 uczniów szkół ponadpodstawowych.

- **Akcja informacyjno-edukacyjna dla przedszkoli i szkół ponadpodstawowych „WIRUSOOCHRONA” oraz #LekcjaWirusoochrony.** Celem głównym akcji było zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Do realizacji programu przystąpiło 148 podmiotów, edukacją objęto 16048 osoby.
- Kampania społeczna „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” realizowana w ramach Projektu Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego „Zdrowe dziecko - zdrowy dorosły - zdrowa rodzina”, a w tym również kampanie „Mamo Tato pamiętajcie o moich szczepieniach”, profilaktyka krztuśca skierowane do grup docelowych jak młodzi rodzice, ciężarne jak i do ogółu społeczeństwa. Celem akcji było podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych, zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym). Akcją objęto 45489 osób podczas 148 działań.
- Kampanie informacyjne skierowane do osób czynnych zawodowo „Jesień bez infekcji” oraz „Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy?”, które dotarły do 3129 podmiotów zatrudniających pracowników.
- Kampania informacyjna promująca **Powszechny Narodowy Program Szczepienia przeciw HPV 33** działania obejmujące 8086 osób.
- Włączenie się w obchody „Europejskiego Dnia Wiedzy o Antybiotykach” oraz „Światowego Tygodnia Wiedzy o Antybiotykach”. W trakcie 44 działań edukacją objęto 7148 osób poprzez:
 - Zaproszenie placówek oświatowych, zakładów leczniczych do udziału w obchodach ww. dni poprzez podjęcie działań informacyjno-edukacyjnych; włączenia się akcją **Go Blue for AMR.**
 - Pracownicy PZ przeprowadzali pogadanki podczas spotkań, eventów, akcji w terenie.
 - Zorganizowanie wystawy **SUPERBAKTERIE OPORNIKI** w Powiatowej i Miejskiej Bibliotece Publicznej im. Konstantego Prusa w Rybniku.

- Kampania społeczna „Kampania „Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy” #LekcjaKleszczoochrony”, której idea powstała w wyniku przeprowadzonej analizy epidemiologicznej zachorowań na choroby odkleszczowe, stanowiącej niezwykle aktualny problem zdrowia publicznego. Celem kampanii było propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, edukacja w zakresie prawidłowego usuwania kleszcza, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu. Akcją objęto 50283 osób podczas 82 działań. Podczas realizacji kampanii przeprowadzono 44 #LekcjaKleszczoochrony, w których udział wzięło 2396 uczniów szkół podstawowych. Treści kampanijne wraz z instruktarzem prawidłowego usuwania kleszcza prezentowano podczas, eventów, akcji czy happeningów w terenie.

- Realizowano działania w zakresie profilaktyki wad postawy poprzez akcję ph. „Lekki tornister”. Akcja skierowana była do dyrektorów szkół podstawowych, uczniów oraz ich rodziców mając na celu uświadomienie adresatom, iż działając wspólnie mogą skutecznie zapobiegać problemom zdrowotnym wynikającym z nadmiernego obciążenia kręgosłupa tornistrami szkolnymi. W ramach działania prowadzono 43 pogadanki obejmując tym samym 2656 dzieci. Ponadto prowadzone były kontrole sanitarne w dwóch zakresach: dostosowania mebli szkolnych do wzrostu uczniów w 11 szkołach, obejmując 1139 uczniów oraz kontrole sprawdzające wagę tornistrów szkolnych 11 szkół, 1852 uczniów. Dodatkowo przez rozpoczęciem nowego roku szkolnego zorganizowano akcje „Bezpieczny powrót do szkoły” w której znaczącą wagę przykładano do edukacji rodziców i uczniów nt. umiejętnego doboru tornistrów czy plecaków szkolnych, dostosowania mebli, roli aktywności fizycznej i zbieżnych tematów dotyczących profilaktyki wad kręgosłupa. Łącznie w ramach kampanii działaniami objęto 11802 osób podczas 60 działań.

Działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych.

W 2025 roku działania w zakresie przeciwdziałaniu uzależnieniom od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych w PSSE w Rybniku prowadzone były wielowymiarowo:

- ✓ bieżący monitoring dotyczących sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych,
- ✓ prowadzenie programów profilaktycznych skierowanych do przedszkoli i szkół:
 - **Program profilaktyki antytytoniowej dla przedszkoli „Czyste powietrze wokół nas”** Do realizacji programu przystąpiło 16 przedszkoli, edukacją objęto 947 osób.
 - **Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla szkół podstawowych „Bieg po zdrowie?”** Do realizacji programu przystąpiło 11 szkół, edukacją objęto 508 uczniów.
 - **Program dla szkół ponadpodstawowych z zakresu profilaktyki uzależnień „ARS, czyli jak dbać o miłość?”**. Do realizacji IX edycji programu przystąpiły 4 szkoły, edukacją objęto 728 osób.
 - **Program dla szkół podstawowych „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”**. Do realizacji IX edycji programu przystąpiło 16 szkół edukacją objęto 864 osoby.
- ✓ realizacja wojewódzkiej kampanii społecznej „**#Nowe Narkotyki #Nowe Zagrożenia**” w ramach której uczestniczono w eventach, happeningach, dystrybuowano materiały kampanijne, prowadzono pogadanki, prelekcje, zamieszczano informacje w mediach społecznościowych. W ramach działania przeprowadzono 149 działań, którymi objęto 11281 odbiorców.
- ✓ współpraca z komendą Policji w Rybniku, Ochotniczą Strażą Pożarną z Rybnika – Niewiadomia, Państwową Strażą Pożarną w Rybniku, Narodowym Funduszem Zdrowia delegatura w Rybniku oraz innymi podmiotami zajmującymi się profilaktyką zdrowotną uczestniczyliśmy we wspólnych eventach promujących zdrowie. Podczas akcji odwiedzający mogli skorzystać z poradnictwa, materiałów informacyjno-edukacyjnych mogli zmierzyć się z prostym testem przy użyciu alko i narko gogli, ukazującym jak środki psychoaktywne wpływają na postrzeganie najbliższego otoczenia, niosąc ogromne zagrożenie dla zdrowia i życia własnego i otoczenia. Dodatkowo każdy odwiedzający mógł zbadania poziom karboksyhemoglobiny w wydychanym powietrzu, otrzymać materiały edukacyjno-informacyjne,
- ✓ organizacja konferencji skierowanych do specjalistów, osób zajmujących się pracą z dziećmi i młodzieżą mająca na celu podnieść i usystematyzować wiedzę z zakresu przeciwdziałania uzależnieniem od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych,
- ✓ współorganizowanie 2 szkolenia dla specjalistów uczniów i rodziców z zakresu profilaktyki środków psychoaktywnych w tym dot. zdrowotnych następstwo korzystania z wyrobów tytoniowych. Z oferty szkoleniowej skorzystało 254 osoby,
- ✓ przeprowadzono 34 pogadanki skierowane głównie do uczestników zimowych i letnich form wypoczynku. W pogadankach udział wzięło 1762 osoby,
- ✓ wspieranie placówki w działaniach własnych oraz prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych w wersji papierowej i elektronicznej szczególnie w okolicach obchodów świąt związanych z zapobieganiem uzależnieniom od środków psychoaktywnych jak np. Światowego Dzień bez Tytoniu, Dzień Trzeźwości, Międzynarodowy Dzień Przeciwdziałania Agresji Wobec Dzieci, Międzynarodowy Dzień Zapobiegania Narkomanii, Światowy Dzień FAS, Światowego Dnia Rzucania Palenia, Dzień Handlu Ludźmi i tym podobne,
- ✓ organizacja obchodów Światowego Dnia Rzucania Palenia w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rybniku odwiedzający mogli skorzystać z punktu informacyjno-konsultacyjnego w zakresie rzucania palenia tytoniu możliwości pomiaru zawartość karboksyhemoglobiny w wydychanym powietrzu.

W trakcie całego roku wspierano koalicjantów w działaniach własnych na rzecz przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych. min. poprzez pomoc merytoryczną i praktyczną.

Innowacją w 2025 roku było wprowadzenie nowego projektu do szkół podstawowych „**Zdrowie i emocje - skrzynka z narzędziami**”. Celem projektu jest profilaktyka uzależnień, rozwijanie prozdrowotnych postaw i zachowań oraz umiejętności regulacji emocji. Narzędzia zawarte w projekcie, stanowią bufor ochronny redukujący ryzyko uzależnień i zwiększający odporność psychiczną na trudne sytuacje życiowe. Na terenie Miasta Rybnika, projekt zrealizowało 16 Szkół Podstawowych w których uczestniczyło 1201 osób w tym rodzice.

Światowy Dzień Zdrowia - 7 kwiecień 2025 r.

W 2025 roku w obchody Światowego Dnia Zdrowia pod hasłem „**Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość**” realizowane łącznie z obchodami Dni Otwartych Inspekcji Sanitarnej nałożyły się na współorganizowane z Regionalnym Towarzystwem Oświaty Zdrowotnej **XVII Rybnickie Dni Promocji Zdrowia**. W ramach tych wydarzeń zrealizowano:

- 7 kwietnia na terenie szkół, przedszkoli, placówek kulturalno-rekreacyjnych w Rybniku, Żorach i powiecie rybnickim celebrowano obchody Światowego Dnia Zdrowia. W ofercie poszczególnych jednostek znalazły się pogadanki, prelekcje ze specjalistami, wystawy, konkursy, debaty i happeningi.
- 8 kwietnia zorganizowana została Konferencja "Bezpieczeństwo zdrowotne - wspólna odpowiedzialność", organizowana w ramach Dni Otwartych Inspekcji Sanitarnej jak również Rybnickich Dni Promocji Zdrowia. Patronat honorowy nad wydarzeniem objął Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Katowicach, a wśród zaproszonych gości pojawili się Prezydent Miasta Rybnika Piotr Kuczera oraz Inspektorzy Sanitarni województwa śląskiego. Konferencja składała się z dwóch paneli tematycznych. Pierwszy - poświęcony został roli szczepień ochronnych i obawom związanym z tym zagadnieniem. Głównym mówcą tej części był

dr hab. n. med. Bogdan Michalski prof. wsm. specjalista w dziedzinie ginekologii, położnictwa i ginekologii onkologicznej, pozostałe tematy referowali Mariola Kujarska - psycholog, doradca zawodowy, certyfikowany couch, mediator, edukator MEN oraz psycholog Dominika Kukułka. Drugi panel dedykowany był wyzwaniom profilaktyki chorób psychiatrycznych, który referowali specjaliści z Klinicznego Szpitala Psychiatrycznego SPZOZ w Rybniku. Organizatorem wydarzenia była Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Rybniku, Regionalne Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej w Rybniku oraz Kliniczny Szpital Psychiatryczny SPZOZ w Rybniku.

- 9 kwietnia ogół społeczeństwa oraz uczniowie szkół podstawowych mieli możliwość odwiedzić mury Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rybniku by zapoznać się z zakresem działalności Inspekcji Sanitarnej w obszarze zdrowia publicznego, poznać zakres prac wykonywanych przez pracowników Oddziału Nadzoru Sanitarnego jak i Oddziału Laboratoryjnego. Odwiedzający mogli w tym czasie skorzystać z bezpłatnych badań np. ciśnienia tętniczego, cukru jak i badań palpacyjnych piersi oraz specjalistycznego poradnictwa. Młodzież z kolei dzięki zaangażowaniu Ochotniczej Straży Pożarnej a także rybnickiej Policji, mogła przećwiczyć pierwszą pomoc przedmedyczną z użyciem defibrylatora, wykonać ciekawe badania i oznaczenia w Oddziale Laboratoryjnym, a także posłuchać ciekawych i ważnych informacji na temat zdrowia i bezpieczeństwa.
- 10 kwietnia w Miejskiej i Powiatowej Bibliotece Publicznej w Rybniku wspólnie z Fundacją „Z sercem do pacjenta” zorganizowano Klub Pacjenta, gdzie na odwiedzających czekały wykłady specjalistów oraz stoiska edukacyjne.
- 11 kwietnia wspólnie z NZOZ Profeminae w Rybniku zorganizowano event “Zdrowe początki, pełna nadziei przyszłość”, a w nim poradnictwo dotyczące opieki położnej w każdym okresie życia. Wykład o higienie dziewcząt w okresie dorastania. Badania palpacyjne piersi oraz spotkania z matkami i ich nastoletnimi córkami.

W ramach wszystkich działań podejmowanych w trakcie Światowego Dnia Zdrowia, PSSE w Rybniku dotarła do ponad 2 870 osób.

Promocja zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania

W 2025 roku ramach działań promujących zdrowy styl życia, aktywność fizyczną i prawidłowe odżywianie podjęto następujące tematy:

- profilaktykę chorób metabolicznych ze szczególnym uwzględnieniem CUKRZYCY,
- promocję higieny jamy ustnej, w tym profilaktykę próchnicy i chorób przyzębia,
- promocję zdrowia psychicznego,
- profilaktykę zatruc grzybami akcja „Bezpieczne grzybobranie”,
- promocję zdrowego stylu życia poprzez realizację warsztatów „TAK - TRZYMAM FORMĘ”.

Ponadto prowadzono następujące działania:

- Prowadzenie programów profilaktycznych skierowanych do przedszkoli i szkół podstawowych:
 - **Program do przedszkoli „Klub zdrowego przedszkolaka”**. Do realizacji programu przystąpiło 39 przedszkoli, edukacją objęto 3817 osób.
 - **Program do przedszkoli „Skąd się biorą produkty ekologiczne?”**. Do realizacji programu przystąpiło 17 przedszkoli, edukacją objęto 1107 osób.
- **Program dla szkół podstawowych „Trzymaj Formę”**, program zrealizowało 18 szkół edukacją objęto 4775 osób.
- Realizowano **Kampanię #EUChooseSafeFood „Wybieraj bezpieczną żywność”**, której celem jest uświadomienie konsumentom jak istotną rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności odgrywa nauka oraz ich wsparcie w podejmowaniu świadomych decyzji związanych z właściwymi wyborami dotyczącymi żywności. W ramach działania przeprowadzono 11 działań, którymi objęto 7074 osób.
- Profilaktyka zatruc grzybami akcja „Bezpieczne grzybobranie”, która objęła 3644 osób podczas 12 działań.
- Realizowano wojewódzką kampanię **#WybierzZdrowie**, której celem było kształtowanie postaw i zachowań związanych ze zdrowym, a przede wszystkim aktywnym stylem życia wśród najmłodszych dzieci szkół podstawowych. Inicjatorem przedsięwzięcia jest Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny. Akcją objęto 7967 uczniów z 56 szkół.
- Włączono się w realizację europejskiej kampanii EFSA **„PlantHealth4Life”** mającej na celu ochrony rodzimego rolnictwa i środowiska naturalnego poprzez uświadamianie społeczeństwa aby nie wprowadzać na teren Polski roślin z innych krajów, szczególnie spoza Unii Europejskiej, mogących stanowić olbrzymie zagrożenie. Każda z takich zagranicznych pamiątek może stać się ekspansywną dla rodzimej flory jak również mogą „przemycić” szkodniki lub choroby, które mogą zagrażać zdrowiu roślin uprawnych, ogrodowych lub domowych. Działania kampanijne objęły 1201 osób.
- Zamieszczano w mediach społecznościowych informacji oraz materiałów edukacyjno-informacyjnych.
- Dystrybucja oraz ekspozycja materiałów edukacyjno-informacyjnych podczas działań w terenie oraz w siedzibie PSSE w Rybniku.

- Zrealizowano projekt „**TAK – TRZYMAM FORMĘ**” będący efektem współpracy Regionalnego Towarzystwa Oświaty Zdrowotnej w Rybniku, Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Rybniku oraz Miasta Rybnika. W ramach działania przeprowadzono w Rybniku 20 trzygodzinnych warsztatów w rybnickich szkołach podstawowych obejmując 500 uczniów oraz ok. 1000 rodziców i opiekunów. Warsztaty "TAK - Trzymaj Formę!" propagowały zdrowy styl życia. Zajęcia składały się z dwóch modułów: żywieniowego dotyczącego zdrowego odżywiania, jego wpływu na zdrowie jednostki wraz z przygotowaniem samodzielnie zdrowego, zbilansowanego posiłku, który nie musi być nudne ale wyglądem i zapachem zachęci do jedzenia. Z drugiej strony modułem psychologiczno-sportowym tj. zajęciom z psychologiem i trenerem, tak by pomóc młodym ludziom zrozumieć mechanizmy psychologiczne sterujące naszym zachowaniem – w tym również wyborami żywieniowymi czy tymi dotyczącymi aktywności fizycznej. Podsumowaniem projektu było stworzenie kalendarza profilaktycznego na 2026 rok.

Łącznie w ramach promocji zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej i prawidłowego odżywiania przeprowadzono 52 działania, którymi objęto 22139 osób.

Profilaktyka chorób nowotworowych

W 2025 roku ramach działań podjęto również tematy profilaktyki UV, w tym niebezpieczeństw związanych z korzystaniem z solariów oraz promocji zdrowego stylu życia jako czynnika chroniącego:

- Prowadzono programy profilaktyczne skierowane do szkół:
 - **Program edukacyjny dla szkół ponadpodstawowych „Wybierz życie – Pierwszy krok”** Celem głównym było zmniejszenie występowania i umieralności na raka szyjki macicy. Do realizacji programu przystąpiło 7 szkół, edukacją objęto 1239 osoby.
 - **Program edukacyjny dla szkół ponadpodstawowych „Znamię! Znam je?”** Celem głównym było upowszechnienie wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Do realizacji programu przystąpiło 8 szkół, edukacją objęto 1551 osoby.
- Realizowano kampanię społeczną dot. niekorzystnych skutków zdrowotnych wynikających z nadmiernej ekspozycji na promieniowanie UV ph. „**Łap słońce z głową**”. Akcją objęto 35512 osób podczas 144 działań.
- Wspierano placówki w działaniach własnych oraz prowadzono bieżącą dystrybucję materiałów edukacyjno-informacyjnych w wersji papierowej i elektronicznej szczególnie w okolicach obchodów świąt związanych dot. profilaktyki antynowotworowej np. Tydzień Walki z Rakiem Szyjki Macicy, Międzynarodowy Dzień Walki z Rakiem, Europejski Dzień Prostaty, różowy październik, Europejski Dzień Walki z Rakiem Piersi i tym podobne.

- Kontynuowano promocję tzw. „Europejskiego Kodeksu Walki z Rakiem” ukazującego jak przez proste, codzienne działania można obniżyć ryzyko zachorowania na nowotwory złośliwe.
- Zamieszczano w mediach społecznościowych informacje oraz materiały edukacyjno-informacyjne.
- Dystrybuowano w wersji elektronicznej i tradycyjnej oraz eksponowano materiały edukacyjno-informacyjne podczas działań w terenie oraz w siedzibie PSSE w Rybniku.
- Tematy profilaktyki nowotworowej poruszane były podczas 32 działań, w których uczestniczyły 17000 osób.

Bezpieczeństwo

Prowadzono co roczne działania w zakresie szeroko pojętego bezpieczeństwa. Działania prowadzone były ze szczególnym uwzględnieniem akcji „*Bezpieczne ferie 2025*” oraz „*Bezpieczne Wakacje 2025*”.

- Przygotowano i rozesłano na placówki oświatowo-wychowawcze, rekreacyjno-sportowe, kulturalne materiały informacyjno-edukacyjne z prośbą o ich rozpowszechnienie oraz podjęcie działań o charakterze prewencyjnym.
- Wspomagano placówki oświatowo-wychowawcze w działaniach własnych.
- Zamieszczano w mediach społecznościowych informacje oraz materiały edukacyjno-informacyjne.
- Dystrybuowano w wersji elektronicznej i tradycyjnej oraz eksponowano materiały edukacyjno-informacyjne podczas działań w terenie oraz w siedzibie PSSE w Rybniku.
- Przeprowadzono pogadanki/prelekcje na obiektach prowadzących zimowe i letnie formy wypoczynku. Działaniami edukacyjno-informacyjnymi objęto wszystkich organizatorów zimowych i letnich form wypoczynku w tym 14454 osób.
- W ramach działań szczególną uwagę zwrócono na temat pierwszej pomocy przedmedycznej. Wraz z partnerami prowadzono w ramach akcji, eventów, pogadarek pokazy i naukę udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej w tym szczególnie resuscytacji krążeniowo-oddechowej z użyciem defibrylatora.
- Tematy szeroko pojętego bezpieczeństwa poruszane były w trakcie 9 eventów i happeningów przeprowadzanych w tym okresie.
- Współorganizacja eventów, akcji, happeningów, a w tym akcji „*Bezpieczne wakacje 2025 – zostań bohaterem i uratuj komuś życie*”, podczas których wspólnie ze strażakami PSP w Rybniku oraz OSP w Rybniku – Niewiadomiu, przedstawicielami KMP w Rybniku oraz WOPR w Rybniku prezentowaliśmy zasady szeroko pojętego bezpieczeństwa itp.

Działaniami łącznie objęto

- o „Bezpieczne Ferie 2025” - 7619 osób podczas 17 działań.
- o „Bezpieczne Wakacje 2025” - 6835 osoby podczas 42 działania.
- o Pierwsza pomoc przedmedyczna - 18 działań 1160 osób.

Działalność szkoleniowa

PSSE w Rybniku była inicjatorem jak i partnerem w organizacji i przeprowadzeniu konferencji, szkoleń, warsztatów skierowanych zarówno do koordynatorów programów edukacyjnych w placówkach oświatowych, specjalistów jak również skierowanych do uczniów czy ogółu społeczeństwa np.

- Szkolenia „Bezpieczna praca – bezpieczne wakacje – szkolenie dla uczniów szkół ponadpodstawowych.
- Szkolenie dla sektora medycznego pt. „Mamo, Tato pamiętajcie o moich szczepieniach” oraz „Zabezpieczając zdrowie – rola szczepień HPV w prewencji chorób”.
- Cykl webinarium skierowanych do kobiet w wieku prokreacyjnym pt. „Szczepienia.”

